

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 34 (2581) 1999 RUGPJŪTIS-AUGUST 24 •

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185

STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Lietuvybės sargyboje

Kiekviena sukaktis sudaro progą pažvelgti atgal ir pažūrėti, kas buvo atlikta, kas ne taip daryta, ko nepasiekta. Minėdami sukaktis džiaugiamės laimėjimais, pasiektais rezultatais, aptariame nesėkmes ir ryžtames nebekartoti klaidų.

SUKAKTYS betgi švenčiamos ne vien tik praeičiai apžvelgti. Jas minint dažnai kyla klausimas, o kas gi bus toliau? Kaip dirbsim, ką gerinsim, kaip versimės? Panašiais klausimais pažymėta ir vienintelio išeivijos lietuvių dienraščio "Draugas" 90 metų sukaktis. Išplatinama apklausa anketa kviečia skaitytojus pasisakyti, ar "Draugas" dar reikalingas, kas jame patinka, kas nepatinka, kaip surasti daugiau prenumeratų?.. Nėra abejonės, kad dienraščio nuostatai garbingas, našūs ir neapkeltoji reikšmės kelias, išsitiesęs per keturias išeivijos kartas, vingiuosis gražiai ir toliau. O kad tai būtų, reikia ir visų sutelktinio, realaus dėmesio. Užuoat spėliojus, aimanavus ar pranašavus laikraščio ateitį, geriau trumpu žvilgsniu dirbtelti, kas po kojom. Reikia jautriau pagyventi šia diena, nes tik šitaip teįmanoma krauti didesnį krautį ateičiai. Prieš kiekvieną dienraščio skaitytoją, rėmėją, bendradarbį kasdien atsiveria nemažai progų ir galimybių prisidėti, kad savasis periodikos žodis nebūtų dirbtinai išjungiamas iš kasdienių poreikių, kad nebūtų nustumtas į šalį, ir tai daugiausia dėl to, kai puošniausių leidinių kitomis kalbomis šiandien aplink mus kiek tik kam patinka, kai pati žiniasklaida paversta patogiais mygtukais - tik spustelk, ir tavo kambarys tampa visu pasauliu.

LIETUVIŠKASIS išeivijos pasaulis betgi neturėtų būti matuojamas to didžiojo pasaulio masteliais. Tas mūsų pasaulis kitoks, pilnas kitiems gal ir nesuprantamų užduočių, visai kitokios prigimties ir skirtingos linkmės tikslų. Kas ir kaip bežiūrėtų į tautybių susigrupavimus šiuose Vakarų demokratijų kraštuose, nieko kito neatrastų kaip tik stiprias pastangas išsaugoti savąją tautinę kultūrą, kalbą, papročius, ko už jokių pinigų įsigyti negalima ir ko neteikia nė moderniausias techninės priemonės. Užtat savos spaudos reikšmė čia stojasi milžinu ir didžiausia vertybe, nuolat trykščiančia versme, patenkinančia mūsų poreikius. Sukaktuvininkas "Draugas", leidžiamas Čikagoje Tėvų marijonų bei jų rėmėjų, per devyntis įvairių vingių dešimtmečius sukūrė kaitrų ir visas puses spinduliuojantį lietuviškosios kultūros židinį išeivijoje. Kas šiandien besuskaičiuos, kiek šalia dienraščio per tą laiką išleista knygų bei kitokių visokios apimtys ir paskirties leidinių. Kas beįvardintų tuos tūkstančius bendradarbių, rėmėjų, skaitytojų, kurių dėka tas židinys be perstojo degė, kad savoji raštija, lietuviškoji kultūra jungtų, vienytytų visus, pirmiausia už Lietuvos ribų gyvenančius tėvynainius. Tai istorinė misija, kuri toli gražu dar nėra pasibaigusi. Todėl jos priekyje stovintiems ir visiems kitiems darbuotojams belieka palinkėti nesibaigiančios ištvermės taip gražiai, uoliai bei prasmingai ir toliau dirbti dedant spausdinto žodžio vainiką prie vainiko, kad stiprėtų iššakojusios tautos pagrindai, kad jų nei laikas, nei besikeičianti aplinka nesuardytų. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

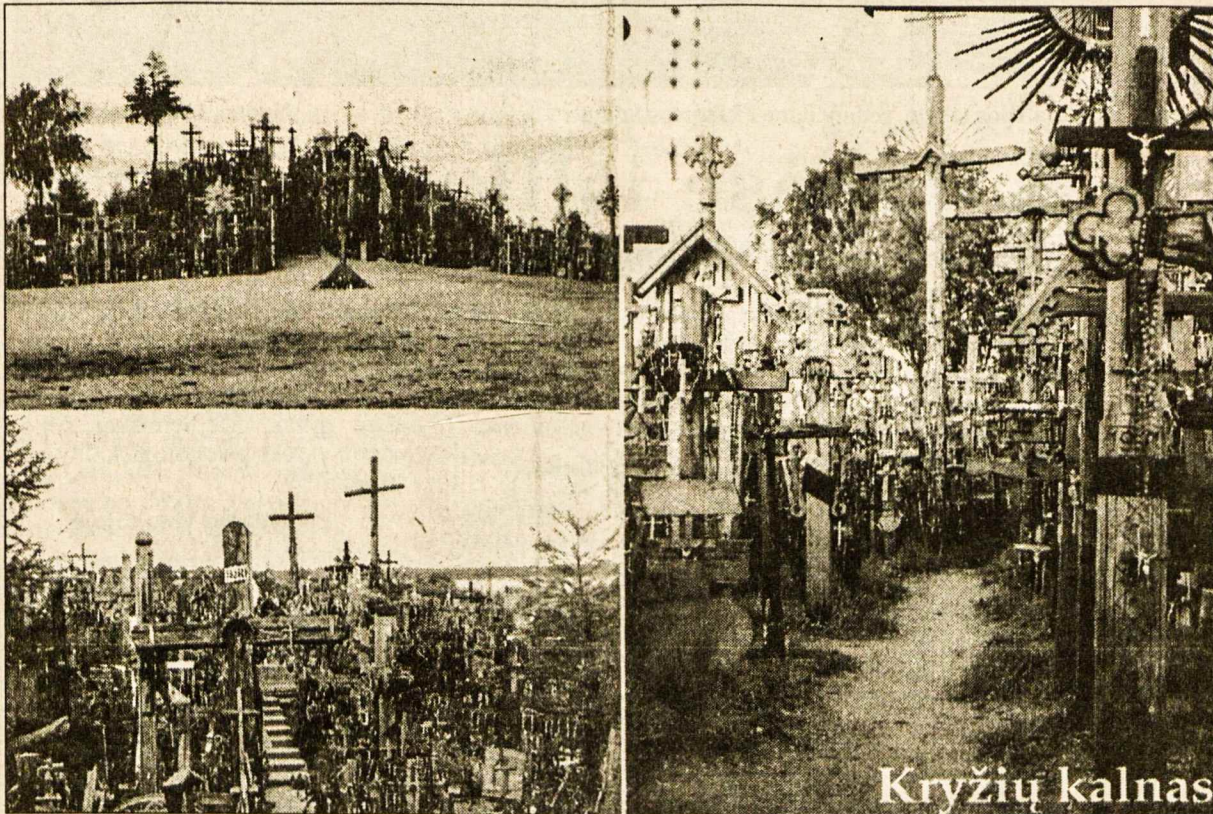
Posėdžiavo premjerai

Provincijų premjerai ir teritorijų vadovai buvo susirinkę rugpjūčio antrą savaitę į Kvebeko miestą savo metinei konferencijai. Trijų dienų posėdžiai praėjo gana sėkmingai. Konferencijos pradžioje buvo jaučiamas gilus plyšys tarp vienos grupės premjerų (Ontario, Alberto) norinčių, kad Otava savo biudžeto perteklių panaudotų vien mokesčių sumažinimui ir kitos grupės, daugiausia paatlantės provincijų (Naujosios Škotijos, New Brunswick, Newfoundland), kurie siekė didesnių socialinių aptarnavimų, kaip sveikatos tarnybos, finansavimo. Kvebeko premjeras, šios konferencijos pirmininkas, sėkmingai sutaukė abi puses ir konferencijos pabaigoje buvo sudarytas sąrašas su pageidavimais Otavai, kurį priėmė visi dalyviai. Tame sąrašas yra federacinių mokesčių sumažinimas bei valdiškų skolų numokėjimas (tai jau buvo J. Chretien pažadėta anksčiau), atstatymas ankstyvesniuose biudžetuose apkarpytų fondų provincijų sveikatos, švietimo ir socialinės rūpybos reikalamis; prašoma leisti provincijoms spręsti EI ("Employment Insurance") pertekliaus panaudojimą federacinės pagalbos greičių gerinimui bei prerijų provincijų nuopotvinių nukentėjusiems žem-

dirbams. Provincijos taip pat pageidauja, kad su jomis būtų tariamasi tarptautinių sutarčių derybose, nes dažniausiai sutartys liečia ir provincijų gerovę. Finansų ministeris P. Martin jau konferencijai pasibaigus komentavo, kad premjerai gerokai perversino šių metų laukiamą federacinio biudžeto perteklių, ir jų pageidavimų sąrašas per ilgas.

Britų Kolumbija jau susilaukė dviejų laivų su 273 nelegaliais imigrantais iš Kinijos. Pakrančių sargyba sulaukė abu laivus, policija suėmė laivų įgulas apkaltindama juos nelegaliu kinečių gabenimu į Kanadą. Visi keliais imigrantai buvo in-ternuoti, ir Imigracijos ministeriui, ištyrusi jų bylas, gal suteiks jiems pabėgėlių teises apsigyventi Kanadoje arba grąžins juos atgal į jų šalį. Britų Kolumbija apskaičiavo, kad šių imigrantų išlaikymas kainuos apie \$5 milijonus per sekančius tris metus. Galvojama, kad taip ilgai truks, kol jų likimas bus išspręstas. Pasigirsta nuomonių, kad Kanados įstatymai yra neužtenkamai griežti ir per lengvai gaunamas "pabėgėlio" leidimas. Tuo pasinaudoja kriminaliniai elementai, gabenantieji į Kanadą geresnio gyvenimo ieškančius neturtingųjų kraštų gy-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Kryžių kalnas

KRYŽIŲ KALNAS LIETUVOJE, gausiai lankomas maldininkų vasaros metu. "Nusėtas kalnas kryžių - kancėja, viltim mūs Lietuvos. Ak, kaip man, kaip į ją sugrįžt priglausti svyrančios galvos!" (Jeronimas Šalčiūnas)

Lietuva grėsmės atveju

Šiaurės Atlanto sąjungos karinių pajėgų vadas apie Lietuvos saugumą

JUOZAS VITENAS

Pastaruoju metu Lietuva turėjo progą patikrinti galimybę tapti Šiaurės Atlanto sąjungos (ŠAS) nare bei susilaukti jos pagalbos grėsmės atveju.

Viena tokia proga buvo JAV ir Baltijos valstybių partnerystės komisijos pasitarimas š.m. liepos 16 d. Vašingtone, kuriame dalyvavo Baltijos valstybių užsienio politikos vadovai ir Amerikos valstybės sekretorės M. Albright pavaduotojas S. Talbort. Po pasitarimų komunikate buvo pasakyta: "ŠAS durs lygiai atviro. Svarstant narystės klausimus, nė viena šalis nebus atmesta dėl jos geografinės padėties. Amerika yra pasiryžusi sudaryti sąlygas, kurios vieną dieną įgalintų Lietuvą, Latviją ir Estiją įeiti pro šias duris". Taigi buvo pakartotas seniai girdėtas užtikrinimas.

Kitą progą sudarė ŠAS karinių pajėgų vyriausio vado amerikiečio generolo W. Clark apsilankymas Lietuvoje liepos 27 d. Per pasikalbėjimą su "Lietuvos ryto" atstovu gen. Clark buvo paklaustas, ar grėsmės atveju Lietuva gali tikėtis panašios pagalbos, kokia buvo suteikta Kosovo albanams. "Kaip Partnerystės taikos labai programos dalyvė, - sakė gen.

Clark, - Lietuva, iškilus saugumo problemoms, turi teisę konsultuotis su ŠAS narėmis bet kuriuo metu. Tačiau savaime suprantama, ŠAS veiksmams priklauso nuo ŠAS narių politinių sprendimų". Kaip žinoma, ŠAS dabar sudaro 16 valstybių, ir nutarimai priimami tikrai visų sutarimu.

Gen. Clark taip pat buvo paklaustas, kaip jis žiūri į teigimus, kad Baltijos valstybės dėl savo geografinės padėties kariniu požiūriu yra neapginamos. "Aš vis dėlto nespėliuosiu apie hipotetinius karinius scenarijus, - sakė jisai. - Tik pasakysiu, kad kalbant apie atviras ŠAS duris kariniai kriterijai nebuvo diskutuojami. Kalbame apie demokratines, karines reformas, galimybę prisidėti prie saugumo, ne vien juo naudotis. Ne kalbame apie galimus karinius planus ar scenarijus".

Lietuvai, žinoma, svarbu žinoti, kaip ŠAS pasielgtų, jei Rusija netikėtai atsiųstų savo karinius į Lietuvą, kaip ji tai padarė Kosovo. Todėl gen. Clark buvo paklaustas, ar jam nekelia rūpesio toks galimas Rusijos pasielgimas. Tiesioginio atsakymo jis nedavė, tikrai pažymėjo: "Man regis, mums su Rusija reikia dirbti labai pragmatiškai.

Rusija yra svarbus Europos ir Euroatlantinio regiono saugumo faktorius. 1997 metais Rusija ir ŠAS sudarė bendrą tarybą. Jos susitikimai per oro puolimus buvo nutraukti. Džiaugiuosi, kad praėjusią savaitę įvyko pirmasis po oro puolimų tarybos susitikimas, ir man atrodo, kad toliau judame ta kryptimi, kokia norėtume".

"Lietuvos ryto" dienraštis, komentuodamas pasikalbėjimą su gen. Clark rašo: "Lietuvos žurnalistai iš tiesų turi teisę klausiti NATO generalų, kas gali garantuoti, kad Rusijos kariniai nesumanytų dar kur nors surengti panašų į Prištinos aerouosto užėmimo žygį, juolab kad šios karinės avantūros organizatoriai ir vykdytojai B. Jelcino buvo dar paskatinti apdovanojimais. Rusijos politikos hegemonistinės ambicijos gali itin sustiprėti artimiausiais mėnesiais, kai vyks rinkimų į šios šalies Dūmą kampanija, o kitais metais dar bus renkamas ir šalies prezidentas" (nr. 174).

Beveik tuo pačiu metu, kai ŠAS karinių pajėgų vyriausias vadas lankėsi Lietuvoje, Rusijos parlamento pirmininko pavaduotojas S. Baburinas buvo atvykęs į Rytprūsius (Karaliaučius), kur jis spaudos konferencijoje pareiškė: "Būtina imtis visų diplomatinų pastangų, kad ŠAS bloko plėtra būtų nutraukta ir kad Baltijos valstybės nustos žiūrėti tik į Vakarus ir taip pat suvoktų savo buvimą Europos šiaurės rytuose bei būtinybę ieškoti partnerystės santykių su Gudija, Rusija bei kitomis Rytų valstybėmis". Jo nuomone, Lietuvai įsijungti į ŠAS teisingą kiltų sudaro sutarties dėl sienų su Rusija nebuvinimas. Ši sutartis su Rusija buvo pasirašyta, bet iki šiol Rusijos parlamento neratifikuota. Baburinas sakė darysias viską, kad ji būtų neratifikuota. Anot jo, ratifikuoti šią sutartį ir tuo būdu "atverti Lietuvai kelią į šį karinį bloką gali tik beprotis, kvailys ar išdavikas".

Kadangi iki parlamento rinkimų yra belieks tik pusmetis, todėl sunku tikėtis, kad ši sutartis bus šio parlamento ratifikuota. Jos likimas, kaip ir bendrai Lietuvos santykiai su Rusija ir net Lietuvos narystė ŠAS priklausys nuo naujai išrinkto parlamento sudėties ir ypač nuo naujo Rusijos prezidento, kurio rinkimai numatyti ateinančiais metais.

Savaitė Lietuvoje

Nutrauks naftos tiekimą

Kaip praneša ELTA, rugpjūčio 18 d. dėl krizės autonominėje Dagestano respublikoje Rusija nutraukė naftos tiekimą Lietuvai. Dagestane mūšiai tarp Rusijos pajėgų ir islamistų sukėlė teisės beveik dvi savaites. Rusijos gynybos ministerija pareikalavusi papildomų išteklių. Nesant tvirto susitarimo su Lietuva, tiksliai apibrėžiančio į ją eksportuojamos naftos kiekį, pritrūkusi degalų Rusija sumažino jai naftos eksportą. Jeigu padėtis Dagestane nepagerės, "Mažeikių nafta" turės sustabdyti gamybą.

Paskola "Mažeikių naftai"

Lietuvos vyriausybė rugpjūčio 18 d. leido finansų ministerijai valstybės vardu imti 75 mln. JAV dol. trumpalaikę paskolą, "Mažeikių naftai" patyrus apyvartinių lėšų trūkumą, rašo ELTA. Pagal pasirašytą ketinimų protokolą su JAV firma "Williams International" dėl jos investicijų į "Mažeikių naftą" vyriausybė turi padengti trūkumą. Austrijos bankas "Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft" ir JAV bankas "Chase Manhattan" sutiko parūpinti reikalingą sumą. Finansų ministeris J. Lionginas aiškino, kad MN yra išsiuntusi nemažus kiekius degalų į Ukrainą ir kitus kraštus, bet dar jai pinigai nepervesti.

Vyriausybė taip pat leido "Mažeikių naftai" pasirašyti sutartis su trimis JAV bendrovėmis dėl jų paslaugų modernizuojant naftos gamyklą, kad ji galėtų gamybą gerinti pagal kitais metais įsigaliosiančius Europos sąjungos standartus. Bendrovės valdyba tą pačią dieną paskyrė naują MN generalinį direktorių, ūkio ministerio rekomenduotą Vidmantą Macevičių. Valdyba patenkino buvusio generalinio direktoriaus Gedimino Kiesaus prašymą atleisti jį iš pareigų. Jis vadovavo bendrovei nuo 1995 m.

Tarėsi LRT reikalu

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus rugpjūčio 16 d. su ministru pirmininku Rolandu Paksu aptarė Lietuvos radijo ir televizijos (LRT) perorganizavimo ir finansų klausimus, rašo ELTA. Jo nuomone, seimas turi nedelsiant šį reikalą svarstyti. Iš biudžeto šiais metais buvo skirta 38 mln. litų, tačiau aiškėja "nemažai neracionalaus valstybės skiriamų lėšų panaudojimo faktų", LRT skolos ryšiniams jau pasiekė 5 mln. litų, o bendra skola yra beveik 7 mln. litų. V. Adamkus pritarė R. Pakso nuostatai, kad vyriausybė neturi galimybių dengti LRT skolų. Pasklidus gandams, jog LRT bus privatizuojama, vy-

riausybė paneigė tokią galimybę, pabrėždama, kad "visuomeninis radijo ir televizijos kanalas yra būtinas Lietuvai". Kryžiuojasi nuomonės dėl LRT skolų pašalinimo - vieny manymu, vyriausybė yra šios viešosios įstaigos savininkė, turi pasirūpinti jos finansavimu. Kiti teigia, kad LRT vadovybė turėtų pasitraukti, jeigu nesugeba išspręsti imonės problemų.

Sustabdyta banko veikla

ELTOS žiniomis, rugpjūčio 13 d. laikinai sustabdytos finansinių sunkumų turinčio "Litimpeks" banko svarbiausios banko operacijos. Lietuvos banko valdyba svarstys banko būklę, o neradusi naujų užsienio investuotojų turės pradėti banko bankroto procedūrą. "Litimpeks" banko valdybos pirmininkas G. Preidys Lietuvos prezidentui siūlė, kad sėkmingiausia išeitis jo bankui būtų prisijungti prie Lietuvos taupomojo banko, tačiau pastarasis, kuris bus privatizuojamas, atsakymo dar nedavė.

Lankėsi ES pareigūnas

Lietuvoje liepos pabaigoje lankėsi Europos komisijos generalinio direktorato vadovo pavaduotojas Francois Lamoureux. Susitikime su prezidentu Valdu Adamkumi jis nepasakė, kad Lietuva šių metų pabaigoje bus pakviesta pradėti derybas dėl narystės Europos sąjungoje, pakartodamas, jog EK turi parengti išvadas dėl kiekvienos kandidatės.

Svečias teigė, kad Ignalinos atominės elektrinės uždarymo klausimas nebuvo jo vizito tikslas, tačiau pabrėžė, kad Lietuva turėtų kuo greičiau nustatyti Ignalinos jėgainės uždarymo datą, ir tai paspartintų derybas dėl uždarymo finansavimo, praneša ELTA.

Generolo vizitas

Liepos 27-28 d.d. Lietuvoje lankėsi ŠAS (NATO) pajėgų Europoje vyriausiasis vadas JAV generolas Wesley Clark. ELTOS žiniomis, pokalbyje su prezidentu Valdu Adamkumi jis pabrėžė, kad ŠAS karinė vadovybė "pasirengusi įtraukti Lietuvos karines pajėgas į aljanso karinę sistemą, kai tik bus priimtas politinis sprendimas pakviesti Lietuvą į šią organizaciją", nors jokios datos nebuvo minimos.

Generolas taip pat susitiko su Lietuvos kariuomenės vadu brigados generolu Jonu Kronkaičiu, krašto apsaugos ministru Česlovu Stankevičiumi bei užsienio reikalų ministru Algirdu Saudargu. Jis apžiūrėjo mokomąjį pulką Rukloje ir stebėjo parodomąsias pratybas prieš išvykdamas į Latviją. RSJ

Šiame numeryje

Lietuvybės sargyboje

Minint vienintelio išeivijos lietuvių dienraščio "Draugas" 90-metį

Lietuva grėsmės atveju

Yra galimybė prisidėti prie saugumo - ne vien juo naudotis

Su žudynėse išlikusiu gyvu

Ir naujokui, ir besirengiančiam į pensiją vakaras buvo paskutinis

Žydai atsimeina savo gelbėtojus

Trys Lietuvos žydai pagamino filmą apie lietuvių, kurie slėpė žydus

Milijonai rankų Baltijos kelyje

Atrodė, kad visi žmonės susivienijo, pasiryžo būti geri...

Taip gyvena lietuviai Sibire

Kalbėta apie sąlygų sudarymą grįžti į Lietuvą

Kius kius į Šakius

Minėjime skambėjo jaunų ir senų saviveiklininkų dainos

Mano kelias į literatūrą

Nesužinojus, kur yra poetų mokykla, palikau redakciją

Ūkininkų streikas, tapęs sukilimu

Nieko nevežkite turgun, nemokėkite mokesčių ir t.t.

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Publications Mail Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevičius,
G. Gaiztūnienė. Metinė prenumerata – \$42, pusmetinė – \$21, mėnė – \$52,
garbės – \$62. Oro paštų į užjūrus – \$135. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. –
1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai
nuošimam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija
neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti
straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S.
office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$42.00,
supporter \$52.00, honorary \$62.00 per year. PERIODICALS Postage paid at
Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės
žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address
changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in
Canada. ISSN 0040-4063.

SPAUDOS BALSAI

Rusai apie Lietuvos poetą

Mėnesinis Maskvos žurnalas "Literaturnoje obozrenije" ("Literatūros apžvalga") visą šių metų kovą mėn. laida paskyrė dviem poetam – Česlovui Milašui ir Tomai Venclovai. Be eilėraščių ir straipsnių vertimų į rusų kalbą, garsaus abiejų poetų 1979 metų dialogo apie Vilnių, yra dar plačiausiai Lenkijoje skaitomo dienraščio "Gazeta Wyborcza" redaktoriaus A. Michnik'o apie T. Venclovos pažūras ir kūrybą:

"Blogio dvasios nuolat snibžda vieną ir tą patį: gali nulenkti sprandą valdžioms savo patogumui; gali trypti kiti orumą savo naudai. Tada gėrio dvasios kalba: šito nedaryk. (...) Kai kada pas poetą, – sako Milašius, – pas poetą atsiranda viltis, kad jis gali tapti tokių gerų dvasių įrankiu. Tada jis rašo eilėraščius ir straipsnius. Tomas Venclova, žymus lietuvių poetas, yra taip pat ir straipsnių meistras. (...) Jis turi normalią sovietinio lietuivio biografiją. Jo tėvas, žinomas lietuvių rašytojas Antanas Venclova, reikšėsi aukštesnėje sovietinės Lietuvos literatūros Parnaso plotmėje. Jam buvo pavesta sukurti prie Sovietų Sąjungos prijungtos respublikos naują himną. Sūnus tapo negailingai šios sovietinės Lietuvos kritiku. 1956 m. po sovietų tankų įsiveržimo į Vengriją, jis galutinai prarado paskutinį vaikiesko idealizmo tikėjimą, taip būdingą kairiajai inteligentijai, į tikrą komunizmą.

Nuo to laiko ėmė nepriklausomai mąstyti. Diskutavo protestuojančių studentų būriuose, rašė eilėraščius 'į stalčių', taip pat ir straipsnius. Daug poezijos vertė iš lenkų ir rusų kalbų. 1975 m. prisijungė prie disidentų judėjimo, įstojo į Helsinkio grupę. Netrukus jam pavyko išvykti į užsienį. Daug rašė lietuvių, lenkų, rusų išeivių spaudai ir amerikiečių laikraščiams. Venclovos straipsniai buvo spausdinami Paryžiaus 'Kultura' žurnale ir 'Literatūros sąsiuvinuose'. Kai kurie, jų įsimintini, kaip pvz. 'Vilnius kaip dvasinio gyvenimo forma', parašyti kartu su Česlovu Milašiumi. Jie buvo spausdinami pagrindyje.

Venclova rašo aiškiai, labai tiksliai, kompetentingai. Jo išvados pasižymi ramumu, drąsa, bekompromisinių tiesos siekimu. Jo straipsniuose yra dar vienas skirtingas tonas. Kuo jis

ypatingas? Aš esu tvirtai įsitikinęs, jog Venclova laikytinas vieno plotmėje su J. Brodskiu ir Č. Milašiumi. Ne tik todėl, kad visi trys yra geri bičiuliai ir puiški poetai. Juos vienija dar vienas specifinis bruožas: jie yra nepriklausomi ir kritiškai ne tik diktatūriniam pasauliui, bet ir savo tautų kultūriniais stereotipams bei kūrybos aplinkai".

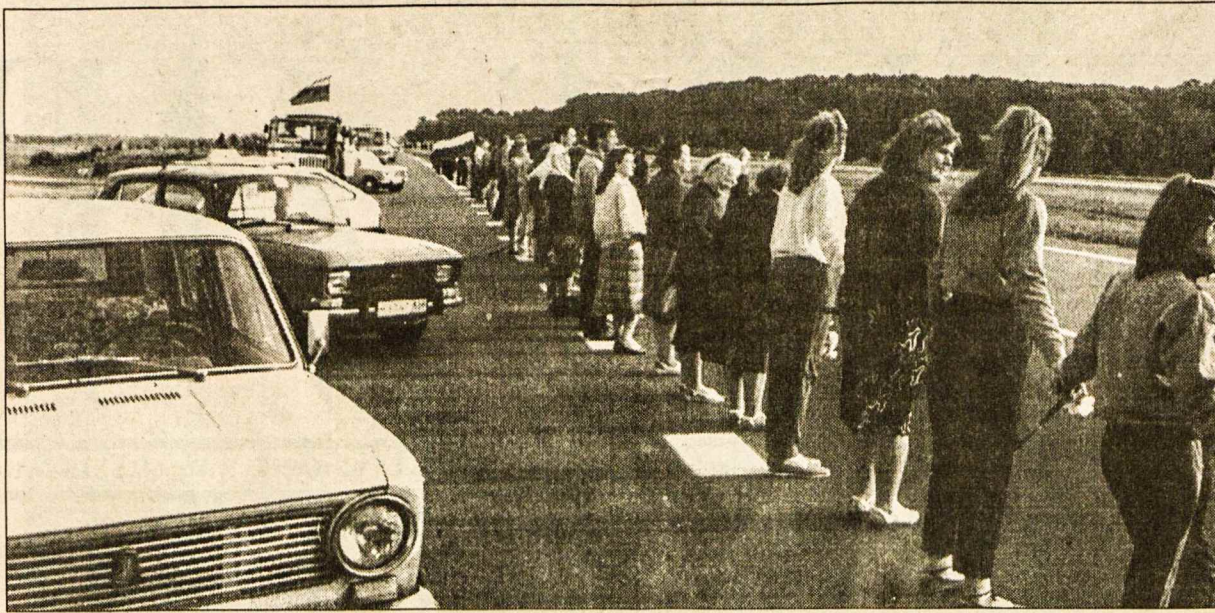
Lietuvių ir lenkų santykiai

Š.m. liepos 1-15 d. Vilniaus lenkų laikraščio "Prie Neries" laidoje T. Venclova pareiškė: kadangi Lenkijoje lenkų yra 10 kartų daugiau nei lietuvių, lenkai santykiuose su lietuviais turėtų būti 10 kartų atsargesni, draugiškesni, jų neįžeidinėti; kadangi Lietuvoje lietuvių yra 10 kartų daugiau nei lenkų, tai lietuviai turėtų būti 10 kartų geresni lenkam negu lenkai lietuviams. Ginčas dėl Punsko sargybinių esąs "parapijinius" reikalas, bet ir jis turėtų būti sutvarkytas.

Visa tai įvyktų, jeigu gyvenime idealistiniame pasaulyje. Kadangi taip nėra ir niekas niekam nėra 10 kartų geresnis, pusiškiams dėl savo "parapijinių" reikalų tenka bylinėtis teismuose.

Lietuvos lenkais negalima pasitikėti

Paryžiaus lenkų žurnalas "Zeszyty Historyczne" š.m. 128 laidoje straipsnyje "Kaip gerbti Lietuvą?" rašo: "Reikalai, susiję su lenkų-lietuvių ateitimi, turi būti derinami su lietuviais. Ten gyvenančių lenkų tarpininkavimu nelabai galima pasitikėti. Pasienio tautinė sąmonė konflikte su svetima tauta bendroje žemėje, kurie laikomi grėsme, visada yra tvirtai pabrėžiama. Be to, Sovietų Sąjungoje lenkais nebuvo pasitikima, jie nebuvo remiami, tačiau Lietuvoje lenkai, netekę savo tradicinės inteligentijos, tapo sovietų valdžios dėmesio objektu. Ten lengviau buvo leidžiama turėti lenkiškas mokyklas, laikraščius bei meno grupes. Lenkai labiau buvo linkę solidarizuotis su rusakalbe tautine mažuma. Jų dalis bijojo Lietuvos nepriklausomybės. Tai pasireiškė Sovietų Sąjungos irimo metais. Ligi šiol lenkų mažuma nevienodai nusiteikusi Lietuvos valstybei. Tų lenkų reikalavimai iš Lietuvos valdžios ir neracionalios skriaudos yra sudėtingi dalykai ir jie čia nebus svarstomi. Galima tik pasikliauti naujos lenkų inteligentijos būriu, kuris sugeba vietoje užmegzti ryšius. Visų pirma turimi galvoje radijo. 'Prie Neries' aplinką ir tuo pačiu vardu pavadintą laikraštį. Atrodo, kad Lietuvos lenkų ateitis priklausys nuo dviejų dalykų – krašto ekonominės bei visuomeninės būklės ir tarpvalstybinių santykių su Lenkija, kuri čia gali tarpininkauti. J.B.

Taip stovėjome Baltijos kelyje, vedančiame į Lietuvos laisvę

Nuotr. A. Gudelevičiaus

Su žudynėse išlikusiu gyvu

Aštuntosios Medininkų žudynių metinės

GENOVAITĖ GUSTAITE

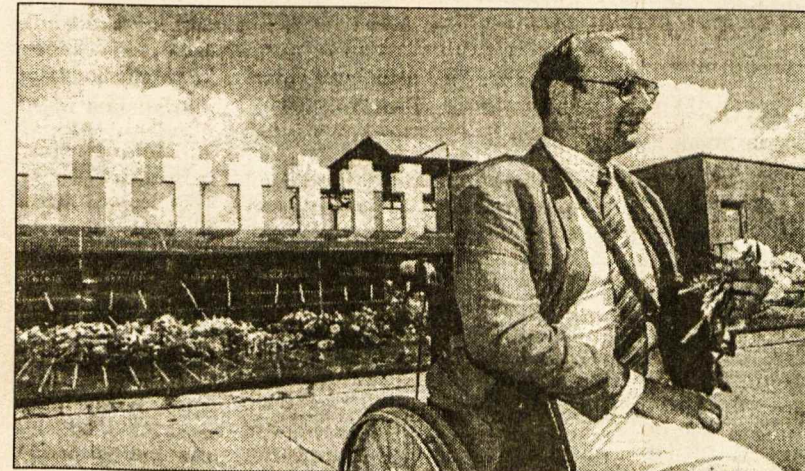
1991 m. liepos 31 d. žudynės Medininkų poste sukrėtė Lietuvą ir lietuvių visame pasaulyje. Tuomet Lietuvos ir Gudijos pasienyje buvo nužudyti septyni muitininkai – Mindaugas Balavakas, Juozas Janonis, Algimantas Juozakas, Algirdas Kazlauskas, Antanas Musteikis, Stanislovas Orlavičius, Ričardas Rabavičius (miręs po dviejų dienų ligoninėje). Išliko vienintelis – Tomas Šernas.

Teisminė byla

Nors generalinė Lietuvos prokuratūra nenutraukė žudynių bylos, tačiau kaltinimų dėl jų negali pateikti niekam, nes Rusijos generalinė prokuratūra atsiliepia vien formaliais raštais, nepadeda. Lietuva prašo Rusiją, kad jos pareigūnai arba patys apklaustų įtariamuosius – septynis Rygos OMONO kariškius – arba leistų dalyvauti apklausose mūsų teisininkams. Kadaise Jelcinas buvo užsiminęs, neva Rusija padėsianti žudikų ieškoti. Deja. Nei pagalbos, nei atsiprašymo. Pagal tyrimui vadovaujantį prokurorą R. Stankevičių nustatyta, kad šaudė du, kiti tuo metu buvo pasaloje ar savo karinėje bazėje.

Gedulinis minėjimas

Aštuntosios metinės tradiciškai paminėtos ir Vilniuje, ir Medininkuose. Vilniuje – Mišios katedroje, gedulingos iškilmės Antakalnio kapinėse, susitikimas su žuvusių artimaisiais Vidaus reikalų ministerijos kultūros ir sporto rūmuose, ten pat estafetės Medininkai-Vilnius nugalėtojų apdovanojimas; Medininkuose – žuvusių pagerbimas, kur kalbėjo prezidentas

Medininkų žudynėse išlikęs gyvas TOMAS ŠERNAS, evangelikų teologijos studentas, laiką pamaldas evangelikų-reformatų šventovėje Vilniuje. Už jo matyti septyni kryželiai kapinėse žuvusiems Medininkų žudynėse
R. Neverbicko nuotr. "Respublika"

A+ ELENAI BANIENEI

iškeliavus į amžino poilsio namus,

liūdesyje likusį brolių ALGI ŽEMAITI ir jo žmoną

IRENĄ nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdimė –

A. ir I. Jurcevičiai

D. ir A. Keršiai

P. ir B. Sapliai

A+ JUOZUI SKILANDŽIŪNUI

iškeliavus amžinybėn,

liūdesy likusią dukrą BIRUTĘ RAŠČIAUSKIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

V. G. R. Tumosai
K. J. Rugiai

R. A. Coulen
S. Katkauskaitė

Žydai atsimena savo gelbėtojus

Kai Amerikoje žydai tebeieško savo skriaudėjų, ROKAS M. TRACEVSKIS, "The Baltic Times" Vilniaus biuro vedėjas, š.m. liepos 22-28 numeryje aprašė, kaip Lietuvoje žydai ieško savo gelbėtojų

Be Lietuvos, kokiame kitame krašte du lietuviai varžosi dėl valdžios? Tai Izraelyje du "litvakai" arba Lietuvos žydai. "Lietuvos rytas" neseniai paskelbė pasikalbėjimą su Izraeliu Brogu, 90 metų amžiaus Izraelio ministerio pirmininko Ehudi Barak tėvu. Brogas yra kilęs iš Pušaloto (miestelis Panevėžio apskrityje, V.Z.) ir dar moka deklamuoti Maironio eiles.

Benas Cionas Milikovskis, buvusio Izraelio min. pirm. Benjamin Netanyahu tėvas, taip pat gimęs Lietuvoje. Abu vyrai jauni emigravo į Palestiną dar prieš sovietų ir nacių okupacijas.

Nacių tikslas buvo išnaikinti visus žydus. Beveik kiekvienam nacių okupuotame krašte atsirado drąsių žmonių, kurie žydus gelbėjo. Buvo tokių drašulių ir Lietuvoje. Tik jų dėka šiandien nemažas skaičius "litvakų" gyvena Izraelyje ir Lietuvoje. "Buvo lietuvių, kurie netiesiogiai ir tiesiogiai prisidėjo prie žydų naikinimo. Tuo pačiu metu tūkstančiai lietuvių gelbėjo žydus nuo nacių, ir mes turim tai nuolatos kartoti Vakarams", sakė istorikas Liudas Truska, tarptautinės istorikų komisijos, tiriančios sovietų ir nacių okupacijas, narys.

Buvęs darbiečių min. pirm. Adolfas Slezevičius, dabartinis konservatorių seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis ir daugelis kitų pagįrstai didžiųjų, kad gelbėdami žydus jų tėvai išdrįso rizikuoti savo gyvybe.

Trys Lietuvos žydai – Vitalijus Karakorskis, Lilija Kopac ir Leonora Vasiliauskienė – pagaminio dokumentinį filmą "Gyvenimo medis" (The Tree of Life) apie lietuvių, kurie slėpė žydus savo namuose. Filme keletas tokių išgelbėtų žydų pasakoja savo išgyvenimus. Tyrinėtojų komisija, kurios narys yra istorikas Truska, filmą jau matė.

"Buvo vietinių žmonių, kurie aktyviai dalyvavo žudynėse. Tačiau mes norėjome pagerbti tuos lietuvių, kurie, rizikuodami savo gyvybe, gelbėjo žydus", sakė Karakorskis. Jaruzalėje yra alėja, kur tokių žydų gelbėtojų pavardės yra sužymėtos. Du tūkstančiai tai pavardžių priklauso lietuviams. Mes žinom, kad tai ne visi, kad yra daugiau lietuvių padėjusių žydams, sako filmo autoriai.

Lietuvos prezidentas kas metai apdovanoja tuos narsius žmones ar jų palikuonis. Dar vis atsiranda naujų žydų gelbėtojų. Gaila, kad tai seni žmonės, kurie numiršta nepagerbti. Kartą filmo autoriai nuvažiuavo susitikti su tokiu žmogumi ir rado jį mirusį.

Pagal nacių įstatymus bausmė už žydų slėpimą buvo mirtis. Vis dėlto, žmonės iš visų luomų – intelektualai, katalikų kunigai, vienuolės, ūkininkai nepabugo gelbėti žydus. Dar gyvas Rudaminos klebonas išgelbėjo keletą tuzinų žydų vaikų. Filme išgelbėtieji žydai, dabar gyvena

nantys Izraelyje ir Lietuvoje, su dėkingumu ašarom kalbėjo apie savo gelbėtojus. "Sunku įsivaizduoti, kiek tie žmonės karo metu išgyveno. Tų laikų prisiminimai ne vieną iš šių išgelbėtųjų taip sujudindavo, kad tekdavo šaukti medikų pagalbos", sakė Kopac.

Kai kurie išgelbėti žydai Lietuvoje gerai žinomi. Irena Veisaitė, George Soros remiamo Atviros Lietuvos fondo pirmininkė, filme pasakoja, kaip ją mažą mergaitę slėpė generolo Ladygos našlė. Gen. K. Ladyga, pasižymėjusi nepriklausomybės kovų dalyvė, 1940 m. bolševikai suėmė ir 1941 m. sušaudė Rusijoje. Gal netekties skausmas ir įkvėpė našlei drąsos slėpti žydaitę nacių okupacijos laikais.

(Išėjęs į atsargą gen. Ladyga įsigijo savanoriams išdalinto Gulbinų dvaro centrą Kričnino valsčiuje, Biržų apskrityje ir ten apsigyveno su jauna šeima. Stefania Ladygienė-Paliulytė, tarpukaryje žinoma katalikų moterų veikėja, vėliau gyveno Vilniuje. Abu Ladygos buvo biržiečiai, V.Z.).

Rašytojas Icchokas Meras, gyvenantis Izraelyje, karo metu buvo mažas berniukas. Jį globėjo keletas lietuvių šeimų. Visas kaimas žinojęs kur slapstosi žydukas, bet vokiečiams niekas nepranešė. Filme Meras skaito ilgą pavardžių sąrašą tų, kurie jį išgelbėjo. "Kaip maldos žodžius aš turiu vardus tų žmonių, kurie, rizikuodami savo gyvybe, gelbėjo mane ir manimi rūpinosi", sakė Meras.

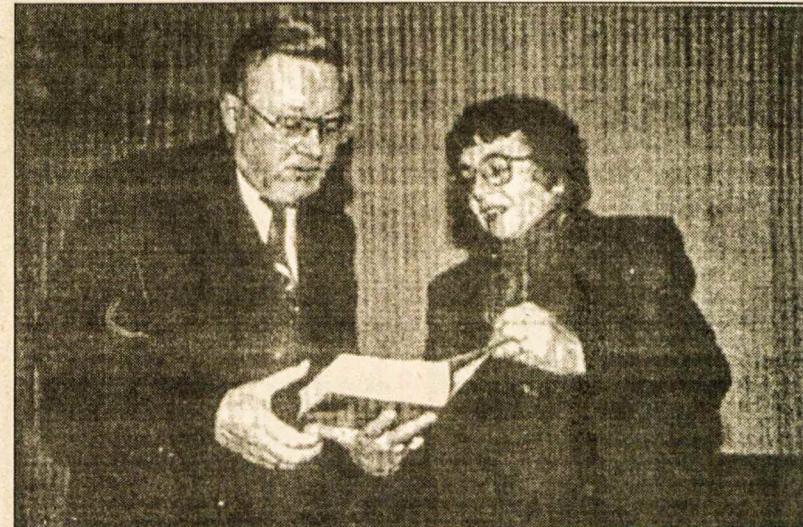
Filme rodomi kai kurių gelbėtojų ir išgelbėtųjų susitikimai. Filmo autoriai ketina paruošti dar vieną dokumentinį filmą, nes medžiagos tam nestinga. Tuo tarpu kai kurie žydų gelbėtojai rodomi žydų TV programoje "Memora" (Memorah – hebraiškai žvakidė, su 7 ar 9 žvakėmis, V.Z.), matoma per valstybinį tinklą šeštadieniais.

Sekancio dokumentinio filmo žvaigždė tikriausia bus gydytojas Petras Baublys, našlaičių prieglaudos vedėjas Kaune nacių laikais. Našlaityną ir geto skyrė tik mūro tvora, per kurią žydai nakties metu perduodavo savo kūdikius našlaitynui.

P. Baublys 1970 m. žuvo lėktuvo nelaimėje. Neseniai Lietuvos žydų bendruomenė surengė jo garbei minėjimą. Žydų gelbėtojai paprastai labai kuklūs žmonės ir dr. P. Baublio sūnus sakė, kad jo tėvas nekalbėdavęs apie savo karo laikų patirtį. Jadvyga Lapinaitienė buvo viena iš dr. P. Baublio našlaityno slaugių. "Gestapas mūsų našlaityną tikrindavo. Jie atėdavo iš anksto nepranešę", sakė Lapinaitienė. "Kartą jie mus, slauges, perspėjo: 'Jei rasim nors vieną žydų vaiką, sušaudysim jus, kekšes, visas čia pat vietoje'. Bjauriausia, kad jų tarpe buvo ir vienas lietuvis".

Iš anglų kalbos vertė –

Vytautas P. Zubas

IRENA VEISAITĖ, Atviros Lietuvos fondo pirmininkė, nacių laikais išgelbėta STEFANIJOS LADYGIENĖS-PALIULYTĖS, su Lietuvos seimo pirmininku VYTAUTU LANDSBERGIU, kurio tėvai taip pat yra gelbėję žydus
Eltos nuotr. iš "The Baltic Times"

A.a. EDVARDUI LAUGALIUI

mirus Lietuvoje, žmoną DAINĄ, dukterį ASTĄ bei seseris – LIUDĄ STUNGVEVIČIENĘ, DANUTĘ JUŠKEVIČIENĘ, brolių ANTONĄ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė –

Hamiltono ir Niagaros pusiasalio
Tėvynės sąjungos valdyba

Century 21
Best Sellers Ltd.
Member Broker
4 Robert Speck Parkway, Suite 150,
Mississauga, Ont. L4Z 1S1

IRENA RENTELIENĖ
Pirkimo-pardavimo atstovė
Tel. (905) 273-4211 - istaigos
(905) 507-6608 - namų
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo klausimais. Mielai ir sąžiningai patarnausiu.
Nemokamas namų įvertinimas

A+ BIRUTEI AUKŠTAITIENEI

mirus,

reiškiame nuoširdžią užuojautą jos vyrui JONUI, sūnams JONUI IR PAULIUI –

Toronto Prisikėlimo parapijos choras

Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Lietuvos kareiviai padeda tvarkyti rašytojo kun. J. TUMO-VAIŽGANTO paminklo aplinką jo gimtinėje – Malaišių kaime
Nuotr. V. Ylevičiaus

Vaižganto dvasios pakylėti

Turninga išklmė rašytojo tėviškėje Svėdasuose

Lietuvai pagražinti draugija suorganizavo tradicinį, kartu ir jubiliejinį renginį minint J. Tumo-Vaižganto 130-ąsias gimimo metines. Šiandiena ypač reikalingos Vaižganto idealizmo, pietietiško meilės ir pasiaukojimo tėvynei ir jos žmonėms idėjos. Svėdasuose buvo duota paskata Vaižganto jubiliejinį metų renginiams. Į šią šventę, kuri sutapo su Šv. Petro ir Povilo atlydais, atvyko gausus būrys garbingų svečių – draugijos skyrių atstovų iš įvairių šalies miestų ir rajonų, Vaižganto raštų gerbėjų, kraštiečių.

Pirmąją šventės dieną architektas Broniaus Kazlauskas vadovaujami talkininkai iš Alytaus, Kauno, Kėdainių, Šiaulių, Simno, Svėdasų, Vilniaus, motorizuotos pėstininkų brigados „Geležinis vilkas“ garbės sargybos kuopos kariai tvarkė Vaižganto sodybvietyje aplinką gimtuosiuose Malaišiuose – nupjovė žolę, skaldė išgrindę taką, vedantį prie skulptoriaus B. Bučo sukurtą paminklo kanaaninkui, rašytojui, vienam iš Lietuvos pagražinti draugijos steigėjų. Draugijos centro valdybos pirmininko pavaduotoja prof. A. Vyšniauskaitė Malaišiuose svečiams aprodė trobesius, papasakojo senųjų buitinių daiktų paskirtį.

Po darbų talkininkai aplankė pradinę Kunigiškių mokyklą, kurią lankė Tumų Juozukas, apžiūrėjo Onos Pajėdaitės fotografijų bei reprodukcijų parodą „J. Tumui-Taižgantui – 130“ ir Vytauto Ylevičiaus fotografijos parodą. Svėdasų kultūros namų saviveiklininkai pakvietė į spektaklį Vaižganto kūrinį motyvais. Svėdasiečiai surengė idomią lauko gėlių puokščių parodą, kuri sužavėjo svečius.

Vakare prie Alaušo ežero rinkosi Svėdasų gyventojai ir svečiai. Čia įvyko gegužinė, kur prie liepsnojancio laužo nuostabus vakaro žaros Vaižganto ir

savo kūrybą skaitė poetai, literatai – Algis Preikšas, Juozas Lapenis, Žerutė Semaškienė, aktorius Ferdinandas Jakšys. Alaušo ežerui toli sklido dainos, skambė muzika, atliekama Svėdasų ir Kupiškio folklorinių sambūrių.

Sekmadienį, kaip ir Vaižganto laikais, takais ir keleliais vietos gyventojai skubėjo į Svėdasų šv. Arkangelo Mykolo šventovę, kurioje vyko jau minėti atlydai. Į juos suvažiuo kunigai iš kaimyninių parapijų. Sulaukta ir garbingų svečių: Pavežio vyskupo Juozo Preikšo, Lietuvai pagražinti draugijos garbės pirmininko mons. Kazimiero Vasiliausko. Buvo aukojamos šv. Mišios, pasakytas pamoksas. Religinės giesmės giedojo Vilniaus Mokslių akademijos choras. Didelis būrys svėdasiečių vaikų ir suaugusiųjų priėmė Sutvirtinimo sakramentą.

Po pamaldų šventės dalyviai šventoriuje pasveikino vysk. J. Preikšą. Jis pasidžiaugė, jog nukritus vergijos pančiams galima pažvelgti į ateitį ir į savo praeitį prisimenant žmones, kurie turino dvasinį žmonių pasaulį.

Mons. K. Vasiliauskas prisiminė, kad jo jaunystės metais Vaižganto raštai buvo labiausiai mėgstami ir skaitomi. Šių laikų jaunimas turėtų labiau įsigilinti į Vaižganto raštų dvasinius lobius.

Poetas Justinas Marcinkevičius sakė: verta nusilenkti šiai žemei, šio krašto žmonėms už tai, ką šiandieną patyriau – vietybės, tikėjimo žmogumi, žeme jausmą. Žmogus savo krašte įsivaizduoja tų, ką atiduoda savo tautiečiui, medžiui, paukščiui, juos globodamas ir grąžindamas. Dėl to ir Lietuvai pagražinti draugijos veikla ypač svarbi. Pagražinti Lietuvą pirmiausia reikia pagražinti save, savo dvasią meile kitam, kito darbams ir žygiams.

Kultūros min. Arūnas Bėkšta kalbėjo, kad eidamas į šį susitikimą galvojęs apie Vaižgantą – Lietuvai pagražinti draugijos steigėją. Klausęs savęs: ko reikia, kad Lietuvoje būtų gražu. Pirmiausia reikia apsišluoti – ne tik savo vidų pagražinti, bet ir kiemą, kuriame gyvena. Ar reikia tam valdžios? Nereikia, užtenka namų.

Kai aš ir kaimynas apsišluos, bus gražiau dviejuose kiemuose. O ką daryti su ta vieta, kuri ne tavo ir ne mano? Reikia manyti, kad tai mūsų, kad tai Lietuvos vieta, kuri turi būti graži. Štai kodėl reikia, kad kiekvienas būtų Vaižganto pradedė Lietuvos pagražinti draugijos narys.

Literatūrologė Viktorija Daujotytė kvietė perskaityti Vaižgantą iš naujo, nes šiandieniniame gyvenime daug griovimo požymių. Vaižgantas rašė, kad ne visada bus atsidėkota gėriu. Tačiau žmogus, nepaisydamas klūčių, turi skleistis gėrį ir meilę.

(Nukelta į 4-tą psl.)

O takeliai jau pradingę...

Savoje žemėje Lietuvoje, kur daug senų ir naujų dalykų

STASYS PRAKAPAS, Torontas

Pakilus „Finnair“ lėktuvui iš Toronto-Mississaugos ora-uosčio ir pasiekus 11 km aukštį, pasijunti esąs tarp dangaus ir žemės. Kai vienas skrendi, turi daug laiko mintimis perskristi per visą savo gyvenimą.

Lėktuvas gana lygiai skrido, ir po 8 valandų nusileidome Helsinkyje. Buvome apie 30 tautiečių. Laukėme Lietuvos lėktuvo. Po poros valandų susėdome į „Stasio Girėno“ vardo lėktuvą ir per valandą atsidūrėme Vilniuje. Lietuvos lėktuve jautėmės kaip namie. Buvo puikus lietuvių patarnavimas, lietuviška ar angliška spauda.

Vilniuje pasitiko giminės ir išvažiuo Raseinių link į brolio ūkį. Gimtinė, kurią palikau prieš 50 metų visiškai pasikeitusi. Norėjau pavaikšioti tais pačiais takeliais, bet jų jau nebuvo.

Sekandį dieną, anksti rytą, nuėjau pamieškoti. Miškas gana tankus, bet takų, kuriais eidavau uogauti, nebėra. Eidamas galvoju:

Einu kaip vaikuoklis paslaptingas, Savąją žemę miniu, O takeliai jau pradingę Tarp tėvynės akmenų...

Ambasadoriaus Laidotuvės

Atvažiuoju į Kauną, kur kaip tik buvo St. Lozoraičio laidotuvės. Nuvykęs į Petrašiūnų kapines jau radau minią žmonių. Netrukus pasirodė ir laidotuvių procesija. Karštą nešė kareiviai, lydėjo orkestras, garbės kuopa ir aukštieji pareigūnai, prezidentas V. Adamkus, seimo pirm. V. Landsbergis, premjeras R. Pakasas, velionies brolis ir žmona Danielė. Dalyvavo procesijoje daug kunigų ir net trys vyskupai. Pakėlė visur stovėjusį jaunimas su žvakutėmis ir gėlėmis. Petrašiūnų kapinės yra miške, įrengtos tik aikštelė su paminklais žmonėms sustoti.

Nepastebėjau laidotuvės kairių pažiūrų parlamentarų. Po kelių kalbų ir religinių apeigų išsikirstėme. A. a. Stasys Lozoraitis prieš penkerius metus buvo palaidotas JAV Putnamo kapinėse. Pagaliau palaidotas šalia giminių tėvynės žemėje.

Diplomų išklmės

Tą pačią dieną Kaune buvo mano giminaitės magistrės diplomų išeikimo išklmės, kur per 400 studentų gavo diplomus. Išklmės prasidėjo Kauno katedroje. Šv. Mišias atnašavo trys vyskupai, giedojo puikus choras. Susirinko studentai su giminėmis. Tai graži tradicija, kurios Kanadoje trūksta. Iš katedros visi studentai su profesoriais nuvyko į universiteto salę, kur ir buvo įteikti diplomai po išklmės programos ir kalbų.

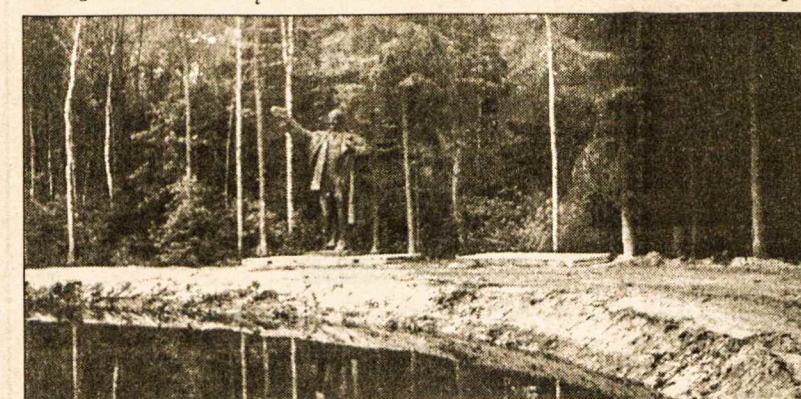
Šiluvėje ir Raseiniuose

Dalyvavau Šiluvės atlyduose, kur suvažiuoja daug maldininkų. Marijos apsišveikimo koplyčia buvo pilna žmonių. Maldininkai keliais ejo aplink altorių ir bučiavo Apsišveikimo akmenį. Tai rodo, kad lietuviškos tradicijos yra išlikusios iš senovės laikų. Jaunimas ejo keliais aplink šventovę. Puikus choras

Dalyvavau Šiluvės atlyduose, kur suvažiuoja daug maldininkų. Marijos apsišveikimo koplyčia buvo pilna žmonių. Maldininkai keliais ejo aplink altorių ir bučiavo Apsišveikimo akmenį. Tai rodo, kad lietuviškos tradicijos yra išlikusios iš senovės laikų. Jaunimas ejo keliais aplink šventovę. Puikus choras

Ariogaloje sukrauti iš Sibiro suvežti akmenys, liudijantys lietuvių kančias. Juos atvežė buvę kaliniai bei tremtiniai
Nuotr. St. Prakapo

Grūto miške Lenino paminklas. Čia numatoma įsteigti buvusių sovietinių „stabų“ muziejų
Nuotr. St. Prakapo

ir vargonai sukelia šventą jausmą, jautiesi, kad esi tikroje šventovėje.

Šv. Jono atlydai vyko Raseiniuose, kur jaunystėje teko mokytis ir buvo man gerai žinomi visi miesto kampeliai. Raseinių šventovė pastatyta dar Vytauto Didžiojo laikais. Dabar vėl grįžė dominikonai ten darbuojasi. Atlydų išklmės užtruko daugiau kaip dvi valandas. Aplink šventovę ejo procesija su vėliavomis. Mergaitės barstė gėles. Procesija ejo giedodama šventas giesmes. Po pamaldų aplankiau Žemaičio paminklą ir kapines, kur pastatyti idomūs paminklai tremtiniais ir partizanams.

Aplankiau ir Steponą Bučulą, buvusį partizanų vadą Viduklės apylinkėje, ilgus metus kentėjusį Sibire ir Karaliaučiaus krašte, kol leido grįžti tėvynėn.

Aplankiau ir Ariogalą, kur Dubysos pakrantėje sukrauti akmenys iš Sibiro grįžusių tautiečių. Jie parvežė tuos akmenis sukrėvę į paminklinę su kalinių bei tremtinių pavardėmis ir Sibiro vietovėmis.

Marijampolės muziejus

Marijampolėje aplankiau „Tauro“ apygardos partizanų ir tremties muziejų. Čia įamžinta kovų ir tautos kančių istorija. Muziejus gražiai sutvarkytas, dar ne visiškai užbaigtas. Čia iškabintos nuotraukos, žemėlapių, apranga ir ginklai, kuriais partizanai kovojo. Matyti lietuvių Sibire rankdarbiai, laiškai, nuotraukos.

Lankantis Marijampolėje, būtina aplankyti šį puikų istorinį muziejų. Jos vedėja teiravosi gal kas turi ir gali paaukoti prieškarinio Lietuvos kario aprangą.

Grūto miškas

Būnant Lietuvoje teko daug girdėti apie kontraversinį Grūto miške rengiamą komunistinių

Su žudynėse išlikusiu...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

giamokštį, pačią padangę, paspaudžiau durų mygtuką. Pirmiausia atsiliepė... šuo. Po to durys atsidarė ir pamaciau policininką, kuris paprašė palaukti. Girdėjau, kaip klausė, girdėjau ir atsakymą, – kviesk. Įėjau į šviesų kambarį, kuriame invalido vežimėlyje sėdėjo vienintelis Medininkų liudininkas Tomas Šernas. Pasisveikino, pasakiau savo apsilankymo tikslą. Išgirdęs pasvarstė: yra kitų sunkesnių padėtyje nei aš. Paprašė policininką pakviesti G. Orlavienę. Atėjusi moteris stebėjosi, kad mano pagalba asmeninė, ne kokios organizacijos, bendrovės ar įstaigos. Abu susitarė, ir moteris banknotą paėmė, kad ji iškeistų, galėtų pasidalyti.

giamokštį, pačią padangę, paspaudžiau durų mygtuką. Pirmiausia atsiliepė... šuo. Po to durys atsidarė ir pamaciau policininką, kuris paprašė palaukti. Girdėjau, kaip klausė, girdėjau ir atsakymą, – kviesk. Įėjau į šviesų kambarį, kuriame invalido vežimėlyje sėdėjo vienintelis Medininkų liudininkas Tomas Šernas. Pasisveikino, pasakiau savo apsilankymo tikslą. Išgirdęs pasvarstė: yra kitų sunkesnių padėtyje nei aš. Paprašė policininką pakviesti G. Orlavienę. Atėjusi moteris stebėjosi, kad mano pagalba asmeninė, ne kokios organizacijos, bendrovės ar įstaigos. Abu susitarė, ir moteris banknotą paėmė, kad ji iškeistų, galėtų pasidalyti.

Prezidento apsilankymas

Pokalbis pakrypo į knygų pasaulį, abiem įdomia tema. Pasakiau apie savo specialybę (istorikę), buvusį darbą „Mokslo“ leidyklos istorijos redakcijoje, kur per mano rankas ejo tokios knygos, kaip „Lietuvos pilys“, „Vilniaus miesto istorija“, „Lietuvių karas su kryžiuočiais“, „Gedimino laikai“, „Vilniaus universiteto istorija“ ir kitos, visuomenės labai laukiamos, svarstomos. Kalbėjomės, gėrėme kavą, vyną, atnešė paslaugaus policininko. Baimindamasi, kad savo apsilankymu nenuvarginčiau pašnekovo, kelis sykius mėginau atsivieškinti, bet vis išgirsdavau „Jūs skubate?“ Paskui atėjo žmona, jai padovanojau naminės duonos kepalą. Abu papasakojo apie prezidento Algirdo Brazausko apsilankymą. Jam pasiteiravus, gal T. Šernas turi kokių prašymų, klausimo padarė šia žmogą užsiminė apie nepatogų būtą – tokioje aukštybėje su invalido vežimėliu, be to, miesto pakraštyje, norėtų žemiau, arčiau senamiesčio. Prezidentas pažadėjo padėti ir pažadą ištesėjo – buvo sudaryta galimybė butą pasirinkti. Tad šiame dangoraižyje, kuriame buvau, buvo numatė gyventi jau nebeilgai. Atsisveikinome labai maloniai.

Nusileidau keltuvis žemyn, išėjau į kiemą. Akyse, širdyje buvo šviesu ne tik nuo saulės spindinčio sniego.

• Žmonės sunyksta, kai neapsivelka šventadienio drabužiais (Carlyle)

A. a. ambasadoriaus STASIO LOZORAIČIO laidotuvės Petrašiūnų kapinėse
Nuotr. St. Prakapo

Paminklas kaliniams bei tremtiniais Raseinių kapinėse

Milijonai rankų Baltijos kelyje

Rašo jame dalyvavusi mokytoja iš Pilviškių

ALDONA GADIŠAUSKIENĖ

Kas tas „Baltijos kelias“ – neturėjau jokio supratimo. Tik mintyse vis kartojau: „Reikia dalyvauti“. Bet tos mintys daužėsi lyg pašėlę. Aš prisvajojau: gal žmonių rankos lyg pasakoje turėtų pailgėti, gali įvykti ir kraujo praliejimas, ir dar nežinau, kas galėtų atsitikti... Tvirtai nusprendžiau, kad ir kas bebūtų – dalyvauti.

Nejaugi šiandien jau rugpjūčio 23? Iš pat ankstauro ryto širdis daužėsi, lyg didžiulis kūjis. Kad tikrai patektume į tą išsvajotą nežinią, nusprendėme važiuoti anksčiau – tuoj po pietų.

Ukmergės kryptimi teko važiuoti pirmą kartą. „Lietuvėle, Tu mano, kokia Tu graži, nuostabi“, miksėjo akys. Dabar pratrūko širdies balsas Maironio žodžiais: „Neveltui bočiai Tave taip grynė, neveltui dainiai plačiai išgyrė...“ „Tyliau, tyliau...“ sudraudžiau širdį, tegul mūsų nostalgijos niekas negirdi, nes važiavome susispaudę. Bet kur tau nutils! Dabar ji pradėjo dainuoti „Lietuva brangi“. Žinoma, aš jai pritariu visu balsu. Prie mūsų prisijungė ir visi važiavusieji: „Graži tu savo dangaus melynė...“

Pasakiškai atrodo Širvintos krantai, nenusielsdami savo grožiu Alpių kalnų grožiu. Ir užsieniečiai turistai kalba, kad Lietuva – vienas pasaulio gražiausių kampelių...

Dabar jau mašinų srautas didėjo. Žmonės žvilgčiojo, kur jų rajonų paskirti vieta kibtis rankų grandine. Štai ir mūsų Vilkauskio rajonui skirti kilometrai. Tik čia žmonių lūkuriauvo labai nedaug. Vėl man kužda vidinis balsas: „Gal čia nesusirinks tiek žmonių, gal bus dideli tarpai?“ – „Nutilk, širdie, nebaugini mane“, – jau per ašaras jai atsakau. Bet kur tau ji nutils...

Kiekviena akimirka autobusų srautas didėjo. Vis daugiau žmonių stoji į eilę, kurios nesimatė galo. Mano džiaugsmui, tiek prisirinko žmonių, jog nereikėjo rankoms „ilgėti“, kaip galvojau, bet priešingai: reikėjo spausiti ir stoti žmogui prie žmogaus.

„Žiūrėkit, žiūrėkit štai mūsų kankintojus vėžai!“ Tai buvo Hitlerio ir Stalino didžiuliai portretai, kurie kėlė siaubą. Kūnu nubėgo šiurpuliai, pagaugai. Širdis tyliai sudejavo: „Nenoriu prisiminti!“ – „Nenoriu ir aš, bet nieko nepakeisi – tai buvo“.

Staiga pasigirdo lėktuvo ūžimas. Pasirodė ir pats sparnuotasis brolelis, kuris, kaip paaiškėjo, atliko mūsų brangiai šalei žygdarbį. Pabiro iš „dangaus“ įvairiausios mūsų seselių augin-tos gėlės. Jaunimas šoko jas

Knygų rėškla „SAMOGITIA“ meniškai įrašo knygas bei žurnalus

A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

tvarkyti. Dėstė kelio pakraštį žodžius: Marijos žemė, Lietuva Tėvynė, rugpjūčio 23 ir kt.

Artinasi visų išsivajota lauktoji valanda. „Bet kas paruos ir sutvarkys tokias žmonių minias?“ – vėl man kužda į ausį. Staiga per radiją pasigirsta diktoriaus balsas... Visi žmonės nuščiuva, stovi prie nubrėžtos kelio juostos, gražiai susikibę rankomis, laikydami gėles, juodus kaspinus. Ant žemės švietė degančios žvakutės, kelio pakraštyje mirgėto mirgėjo lietuviškos trispalvės.

Stovėjo žmogus prie žmogaus: maži vaikai ir paaugliai, jaunimas ir pagyvenę žmonės, žilagalviai seneliai. Tik niekas nerinko per skruostus riedančių džiaugsmo ašarėlių. Kas žino, po to gal upelis nutekėjo. Gal... Visi tylūs, rimti, kiekvienas pasakėdęs savo mintyse. Tik retkarčiais pasigirdavo radijo komandos žodžiai, į kurią pusę „pasiduoti“. Ir vėl mirtina tyla.

Mintimis perbėgau nuo Vilniaus katedros bokšto iki Talino Tompea bokšto. Tai per 3 milijonus žmonių rankų. Įspūdinga, ar ne? Štai ir 19 val. Visas apmirė, nutilo. Girdėjosi žmonių kvėpavimas, atodūsiai, kai kur net kūkiojimas. Vyraavo rimtis ir susikaupimas. Pajutome degančių žvakelių kvapą. Staiga per radiją pasigirsta „Lietuva, Tėvyne mūsų...“ Kartu išsiveržia ir iš žmonių krūtinų galingos giesmės garsai. Atrodė, jog visi žmonės įsileidę, pasiryžę būti geri, gailieji, aukotis už Tėvynę... „O tu ar pasiryžai?“ – nerimastauja vidinis balsas. „Nusiramink! Aš jau seniai pasiryžau“, – atsakiau.

Dabar minia pakriko po visą kelią. Daugelio akys naujai sublizgo deimantiškai.

Dalyviai skubėjo prie savo autobusų, kurie stovėjo čia pat išsiriikiavę kiek tik akys užmato. Bet kaip išvažiuoti? Visas kelias trim eilėm prigriūstas mirgančių švieselių judančių „vėžlio žingsniu“. Ir kas tai? Pakelė didžiulę minia žmonių. Gal tai avarija? – nustėrau. „Ne, matai, kryžių stato“, – sako vidaus balsas. Tikrai, į tolį žvelgia aukštas menininko rankų išdrožinėtas puikus medinis kryžius.

Naujai pastatytų kryžių suti-kom kas keturi kilometrai. Sako tą dieną Lietuvėlę pastatytą jų apie 50. Visi už vienas kita grąženi, apipinti giesmėmis ir dainomis. Kita kelio juosta pralėkė motociklininkų kolonos, kitur – raitelių, dviratininkų. Pasidžiaugiau – tai mūsų jaunimas, krašto ateitis...

Sutemo. Vienos autobusų vilkstinės kilo į kalnelį, kitos leidėsi žemyn, bet labai lėtai, lėtai, lyg tie šviečiantys jonvabaliai. Tai truko gana ilgai. Tik prie Kauno buvo galima važiuoti sparčiau.

Jeigu pririnktų kitą kartą dalyvauti panašioje akcijoje, tai būtų vienas malonumas. Jeigu pašauktų Tėvynė, esu pasiryžusi net gyvybę paaukoti. Tą patį išgirdau iš sūnų, marčių bei vaikų.

O Jūs kaip pasielgtumėt?

Nuoširdžiai užjaučiame Mažosios Lietuvos enciklopedijos vyriausiojo redaktoriaus pavaduotoją dr. MARTYNĄ PURVINĄ dėl jo tėvo

a.a. doc. ERIKO PURVINO mirties –

Mažosios Lietuvos fondo valdyba

BUDAVONĖS
KANKINIAMS
Sovietų nužudytiems trims kunigams

Budavonėi nykiai
Medžiai mena skausmą. –
Kraujo dėmės liko...
Girdim gūdų gausmą...

Alma žaidos gili
Senuose kamieniuose.

Plaukia maldos tylios:
- Ak, tos karo dienos!

Kunigai trys žiūri
Iš kuklaus paminklo,
Nors akis išdūrė
Atėjusių ginklai...

Šiandien širdys neša
Auką, Dievui brangią. –
Laša meilę, laša
Po šventa padangę.

Jeronimas Šalčiūnas

LAISVOJE TĖVYNĖJE

NAUJI NUOSTATAI PENSIJOMS

Liepos 1 d. įsigaliojo supaprastintos sąlygos žuvusių pasipriešinimo 1940-1990 m. okupacijoms dalyvių sutuoktiniams ir vaikams gauti nukentėjusių asmenų valstybinę našlių ir našlaičių pensiją. Seimas atitinkamai pakeitė Valstybinių pensijų įstatymą gegužės mėn., nes pagal jo ankstesnius nuostatus, pasipriešinimo dalyvių vaikams ir sutuoktiniams buvo neįmanoma atitinkamai gauti reikalingų pensijų gauti. Nukentėjusių asmenų valstybinė našlių ir našlaičių pensija skiriama ir mokama, jeigu teisę ją gauti turintys asmenys yra sulaukę pensinio amžiaus arba pripažinti I ar II grupių invalidais. Pensijos yra mokamos tokiomis pačiomis sąlygomis kaip nurodyta Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo straipsniuose. Gyventojų tautų dalyvių ir rezistencijos tyrimo centro duomenimis, pasipriešinimo kovose žuvo 20,200 laisvės kovotojų, 186,000 įkalinta, iš jų 2,800 sušaudyta ar nužudyta kalėjimuose. Manoma, kad 80% partizanų buvo jauni – neturėjo nei sutuoktinių, nei vaikų.

TARŠA NEMUNE

ELTA praneša, kad Nemuno tarša žemiau Kauno pasiekė kritinę ribą ir kelia pavojų gyventojų sveikatai. Ties Kulautuva vandens taršos rodiklis leistiną normą viršija 920 kartų, o ties Kačerginė – 760 kartų. Visuomenės sveikatos centro darbuotojai teigia, kad užterštas vanduo kelia grėsmę užkrečiamoms žarnyno ligoms. Taip pat nepatariama maudytis Žemės ūkio akademijos gyvenvietės Noreikiškės tvenkinyje, kur bakterinė tarša padidinta 2.4 karto.

SUMAŽĖJO NEDARBAS

Lietuvoje šią vasarą sumažėjo nedarbas, taip kaip kiekvienais metais, rašo "Lietuvos aidas". Liepos 1 d. nedarbo lygis siekė 7.5%, 0.3% mažiau negu prieš mėnesį. Tačiau ekonominė krato būklė dar nepastovė – prieš metus nedarbo lygis sudarė 5.5%. Darbo biržose užregistruoti 133,602 bedarbiai, 48.8 % jų – moterys, o

17% – jaunimas. Didžiausias nedarbas buvo Lazdijų (16.6%), Šalčininkų (15.5%) ir Akmenės (14%) rajonuose bei Šiaulių (12.2%), Marijampolės (10.9%) ir Panevėžio (10.7%) miestuose. Vilniuje (5.2%), Kaune (5.4%) ir Klaipėdoje (5.3%) nedarbas buvo žemiausias.

"KLAIPĖDOS MAISTAS" RUSIJOJE

Rugpjūčio 17 d. Karaliaučiuje mėsos perdirbimo bendrovė "Klaipėdos maistas" atidarė savo skyrių "Kalininko delikatesas". Tikimasi, kad įmonėi pavyks įsitvirtinti Rusijos rinkoje, rašo ELTA. Su 100 darbuotojų per pagrindinę ketinamą pagaminti apie 5 tonas dešrų ir 5-10 tonų mėsos konservų. Projektas, kainavęs 20 mln. litų, pasirašytas dėl sumažėjusios apyvartos Lietuvoje – per pirmus 6 š.m. mėnesius siekė 50 mln. litų, 40 – per pirmus 6 š.m. mėnesius siekė 50 mln. litų, 40% mažiau negu per pirmą 1998 m. pusmetį, praneša "Lietuvos rytas". "Klaipėdos maisto" generalinio direktoriaus G. Valančiaus teigimu, viena pagrindinių apyvartos mažėjimo priežasčių yra turgavietės, kur savo mėsos gaminius pigiau pardavinėja pridėtinės vertės mokesčio nemokantys gamintojai.

NAUJAS TURIZMO CENTRAS

Kaune rugpjūčio 13 d. įsteigtas Regiono turizmo informacijos centras, stengiantis gerinti Kauno miesto bei apylinkės įvaizdį, turizmo įmonių paslaugų kokybę ir jų veiklos koordinavimą, rašo ELTA. Centro steigimui ir veiklai lėšų skyrė Kauno apskrities viršininko administracija, Birštono ir Kauno miestų bei Kauno rajono savivaldybės. Jame bus surenkama, rūšiuojama ir atnaujinama bei svečiams nemokamai teikiama informacija apie viešbučius, restoranus, bankus, nuomos punktus, prekybos centrus, susisiekimo priemones.

PERLAIDOTI GENEROLO PALAIKAI

Kaip praneša ELTA rugpjūčio 13 d., Kauno Pėtrašūnų kapinėse buvo perlaidoti Lietuvos laisvės armijos – reguliariosios kariuomenės principais sutarkyto partizaninio judėjimo įkūrėjo, brigados generolo Kazimiero Veveriskio palaikai, atvežti iš Raudondvario. K. Veveriskis gimė 1915 m. Veliuonos valsčiaus Kalvių kaime, mokėsi Kauno "Aušros" gimnazijoje, vėliau mokėsi Karo mokykloje bei studijavo teisės mokslus Vilniaus universitete. Jis pasitraukė į Vokietiją prasidėjus pirmajai rusų okupacijai, tačiau grįžęs su broliu Pranu pradėjo kurti Lietuvos laisvės armiją. Gabenant pagrindinio leidinio 1944 m. netoli Raudondvario buvo enkavedistų nušautas. Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, jam buvo suteiktas brigados generolo laipsnis bei Vyčio Kryžiaus I laipsnio ordinas. RSJ

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 1531 Mosley St., Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Slainerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į:

Angele Šalvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė. Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-429-2121
Elektroninis paštas: salvait@lynx.org
Tinklavieta: www.fourseasonproperties.com

Minint sibirinių trėmimų metines Brazilijoje prie lietuviško kryžiaus

Brazilijos "Lituanikoje" palaidotas buvęs ilgametis lietuvių mokyklos mokytojas, muzikas ir visuomenės veikėjas a.a. FELIKSAS GIRDAUSKAS

Vaižganto dvasios pakylėti

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Vaižgantas sako: gyvas esu, kad šviesos padaugėtų. Tęsdami Vaižganto idėjas, tam ir mes esame.

Palengva keičiasi mūsų jaunimo požiūris patriotizmo ir tėvynės meilės link, o tai džiugina Vaižgantą. Tvirtai eikime jo pradėtu keliu.

Basanavičiaus vardo premijos laureatė Angelė Vyšniauskaitė, apsilankiusi pirmą kartą Svėdasuose, liko sužavėta šio krašto žmonių darbštumu, puoselėjančiu aplinkos grožį ir tautos kultūrą. Labai šiltai buvo priimti Algimanto Baltakio, aktorius Ferdinando Jakšio, alpinisto Vlado Vitkausko, Seimo

narės Rasos Juknevičienės ir kitų pasakyti žodžiai pagerbiant Vaižgantą atminimą.

Organizuojant šiuos šventinius renginius, aktyviai talkino Svėdasų seniūnas Valentinas Neniškis. Draugijos Svėdasų skyriaus pirm. Virginija Vasiliauskienė, Kupiškio skyriaus pirm. Vidas Vilimas, Svėdasų girininkas Gediminas Tuska, Anykščių urėdas Sigitas Kinderis, Utenos urėdas Stasys Kvedaras, Kėdainių urėdas Alfonsas Seržentas.

Pagerbdami Vaižganto atminimą, prisimename ir kitą Lietuvai pagražinti draugijos įsteigėją – prof. Povilą Matulionį. Jo, Vaižganto ir kitų Lietuvos šviesuolių pagrindinis tikslas buvo rinkti "deimantukus" ir, subūrus juos į Lietuvai pagražinti draugiją, ugdyti visuomenės dorovę, pilietiškumą ir gražinti Tėvynę. Jų siekius šandieną įgyvendina auganti ir stiprėjanti atkurta Lietuvai pagražinti draugija, kuri jungia 36 miestų ir rajonų skyrius.

Juozas Dingelis, Draugijos centro valdybos pirmininkas
Julius Aukštaitis, Draugijos kancleris

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

J. B. MARLATT

The J.B. Marlatt Funeral Homes
(1985) Limited

J.B. Marlatt laidotuvių namai jau daug metų teikia aukštos kokybės paslaugas erdviose patalpose.

Mes jaučiamės naudingi galėdami ir toliau teikti paslaugas Hamiltono lietuvių bendruomenei.

615 Main Street East
Hamilton 528-6303

195 King Street West
Dundas 627-7452

Andrew W. Swan
Direktorius

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

St. Petersburg, FL, lietuvių klubas gegužės pabaigoje surengė pavasarinę vakaronę, pavadintą "Šiupiniu". Jos programą atliko vietinės meninės jėgos, vadovaujamos A. Karnienės. Žodį tarė lietuvių bibliotekos vedėja S. Salienė, pažymėdama, kad klubo narių ir kitų aukomis buvo pastatytas bibliotekai pastatas. Tada buvo atliktas knygų katalogavimas, sutvarkytas jų siuntimas į Lietuvą bei tvarkingas išdavimas skaitytojams. Vedėja taipgi išreiškė padėką visiems bibliotekos rėmėjams. O. Armonienė padainavo dvi dainas, akompanuojant viėniai S. Hakopian. Kultūros būrelio narės D. Mackailienė, A. Andriulienė, G. Cibienė ir R. Mastienė skaitė ištraukas iš J. Marcinkevičiaus poemos "Pažinimo medis" (apie Vilniaus universiteto įsteigimą). Klubo choras ir vyrų ansamblis "Aidas", vadovaujamas Br. Kazėno, padainavo keletą dainų, o tautinių šokių grupė "Audra", vadovaujama D. Adomaitienės, taipgi pašoko keletą šokių. Vakaronėje dalyvavo kun. M. Čyvas, pasveikinęs vakarotojus. Po meninės programos "Šiupinio" dalyviai linksminosi iki vidurnakčio. Prie geros nuotaikos prisidėjo ir klubo bufeto parūpintas uteniškis alutis.

Australija

Melburno lietuviai liepos 4 d. Lietuvių Namuose šventė Lietuvos valstybinę dieną – Mindaugo karūnavimą Lietuvos karaliumi. Invokaciją sukalbėjo prel. dr. Pr. Daukny, sveikinimo žodį tarė Lietuvos garbės konsulas A. Žilinskas, pabrėždamas ir šios šventės svarbą Lietuvos valstybingumui. Ta proga paskaitė skaitė dr. A. Kabaila, pasirinkęs temą apie šiu dienų Lietuvos gynybos problemas. Paskaita šventės dalyvių buvo įvertinta gausiais plojimais. ALB Melburno apylinkės valdybos pirm. A. Vaitiekūnas padėkojo paskaitininkui už įdomias mintis ir pasiūlė susirinkimui pasiūsti sveikinimą naujam Lietuvos kariuomenės vadui gen. J. Kronkaičiui. Susirinkusieji mielai pritarė.

Meninės programos dalyje tautinių šokių grupė "Šokdava" pašoko du šokus – Aušrelė ir Bajauras. M. Vaitkus ir M. Didys pakeidavo eilėraštį "Tėvų žemė". Pianistas P. Šurna fortepionu atliko Rondo Allegretto iš Beethoveno sonatos Opus 22. Melburno "Dainos" sambūris, vadovaujamas B. Prasmūnaitės, padainavo tris dainas – "Laisvės varpas", "Jūra" ir "Viena šeima, viena tauta". Šventė baigta LAB apylinkės valdybos pirm. A. Vaitiekūno padėka ir Lietuvos himnu.

Australijos lietuvių bendruomenės Geelongo apylinkės susirinkimas įvyko birželio 27 d. Petit Park salėje. Jį pradėjo apylinkės valdybos pirm. St. Šutas, kartu paskiesdamas susirinkimui pirmininkauti K. Starinską ir sekretoriauti V. Bindoką. Praėjusių metų susirinkimo protokolą skaitė I. Mikėnienė. Metinį veiklos pranešimą padarė St. Šutas, o išdė – J. Obeliūnas. Revizijos aktą paskaitė L. Bungardis. Iš pranešimų aiškėjo, kad Lietuvių dienų rengimas nuostolių nepadarė. Visos skolos buvo gražintos ir sąskaitos užmokėtos. Buvo išreikšta padėka visiems Australijos lietuviams už dalyvavimą Lietuvių dienoje, ypač už gausų dalyvavimą Melburno lietuviams. Išrinkta kitai kadencijai valdyba: J. Obeliūnas, K. Starinskis, S. Šutas, V. Brenčeris, P. Volodka, O. Šėderis, G. Valai-

tienė, T. Reilly. Revizijos komisijon – V. Bindokas, L. Bungarda ir M. Davalga. Susirinkimas baigtas Tautos himnu.

Britanija

Londono lietuviai birželio 26 d. Sporto ir socialinio klubo salėje surengė Šv. Kazimiero parapijos klebonui kun. J. Sakevičiui, MIC, išleistuves, o kun. P. Tverijonui, naujam klebonui, atvykusiam iš Mažeikių, sutiktuves. Kun. J. Sakevičius, išbuvęs Šv. Kazimiero parapijos klebonu 35 metus, išvyko gyventi į Čikagą, Marijonų vienuolyne. Iškilimams vadovavo St. Kasparsas. Kalbas paskė Lietuvos ambasados Londone patarėjas R. Riekus, Didžiosios Britanijos lietuvių sąjungos valdybos pirm. J. Alkis, M. Smetienė – Šv. Onos draugijos vardu, J. Černis, kaip ilgiausiai pažinojęs kleboną. Taipgi gauta daug sveikinimų raštu. Trumpus žodžius tarė išeinantis ir naujasis klebonas. Pastarasis pakvietė visus dalyvius susikabinti rankomis ir sukalbėti "Tėvų mūsų", o kun. J. Sakevičius, MIC, palaimino vašes. Abu kunigai perpjovė tortą, visi dalyviai sugiedoję "Ilgiausių metų". Po vaišių skambėjo dainos, kurioms vadovavo kun. P. Tverijonas.

Mančesterio lietuvių klubo susirinkimas įvyko liepos 3 d. Jį pradėjo klubo pirm. A. Podvoiskis, pakviesdamas pirmininkauti A. Bruzdį ir sekretoriauti A. Gudelį. Pastarasis perskaitė ir praeito susirinkimo protokolą. Klubo pirmininkas savo pranešime suminėjo atliktus darbus: Naujųjų metų sutikimas, Vasario 16-tosios ir Kovo 11-tosios minėjimai, kanaaninkui V. Kamaičiui 75 metų amžiaus pagerbtuvės, klubo veiklos 50 metų paminėjimas. Pirmininkas nusiskundė, kad klubo pastatas, daugiau kaip 100 metų senumo, reikalingas nemažų pataisymų, o lėšų trūksta. Pakilo valdžios mokesčiai, o pajamos sumažėjo. Narių daugumą sudaro senyvo amžiaus asmenys. Susirinkime kilo minčių, kol dar nevelu, pastatą parduoti.

Lenkija

Smalėnuose, Punsko valsčiuje, gegužės 20 - birželio 9 d.d. vyko Lenkijos ir Lietuvos skulptorių, besivadinančių medžio drožėjais, simpoziumas (stovykla) tema "Pakelių kryžiai ir koplytstulpiai – monumetalioji sakralinė skulptūra". Dalyvavo 13 Lietuvos ir Lenkijos šios srities menininkų. Šią stovyklą suorganizavo Suvalkų krašto kultūros ir meno centras su Lietuvos ir Lenkijos tautodailininkų sąjungomis bei Punsko valsčiaus vadovybe. Šis kūrinybinis renginys buvo skirtas Šv. Tėvo apsilankymui Lenkijoje, ypač Elko vyskupijoje. Todėl vienas iš simpoziumo glėbių buvo ir Elko vyskupas W. Ziembas, o Ščeros girininkija surado Augustavo girioje tinkamą drožti ažuolų. Kiekvienas drožėjas kūrė ką nors skirtingo, bet daugiausia buvo išdrožta lietuviškų ir lenkiškų kryžių, papuoštų tautiniais pagražinimais. Visi kryžiai buvo nuvežti į Elko miestą ir pastatyti aikštėje, kur popiežius Jonas Paulius II birželio 8 d. atnašavo Mišias. Po to vėl kryžiai gražinti į Smalėnus, iš kurių jie bus gabenami į įvairias Suvalkų krašto vietoves. Tarp lenkų ir lietuvių menininkų, kaip rašoma "Aušros" 1999 nr. 11, buvo draugiška nuotaika. Pasak jų, į tokius simpoziumus reikėtų pakviesti abiejų kraštų politikus, parlamentarus, kurie galėtų pamatyti, kaip draugiškai sugyvena meno žmonės. J. Andr.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiai šeštadieniais uždaryti.

AKTYVAI PER 40 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki2.25%	Asmeninės nuo11.50%
santapus2.75%	neklm. turto 1 m.....7.15%
kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	

INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius.....3.50%	
180 dienų indėlius.....3.50%	
1 m. term. indėlius.....4.50%	
2 m. term. indėlius.....4.80%	
3 m. term. indėlius.....5.00%	
4 m. term. indėlius.....5.10%	
5 m. term. indėlius.....5.50%	
RRSP ir RRIF (Variable).....2.50%	
1 m. ind.....4.50%	
2 m. ind.....4.80%	
3 m. ind.....5.00%	
4 m. ind.....5.10%	
5 m. ind.....5.50%	

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
- Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ
INTERAC KORTELĖ

KAIRYS BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario, Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

◆ Siuntiniai į Baltijos valstybes ◆

- \$12 už vieną kubinę pėdą.
- \$18 pristatymas iki 31 kg.
- Papildomai \$5 už 10 kg asmuo gali gauti tik 31 kg be maito.
- Pagal Lietuvos muitinės įstatymus
- Prieš atvažiuodami ar norėdami daugiau informacijos prašom skambinti

Genei Kairienei (905) 643-3334
Pirmu siuntinius antradieniais ir trečiadieniais

Petras Šturmas (Toronto raj.) (905) 271-8781
Leonas Balaišis (Montrealio raj.) (514) 366-8259
Algis Trumpickas (Vasagos raj.) (705) 429-2156
Bernardas Mačys (905) 632-4558
Andrius Usvaltas (519) 773-8007

Lietuvos karių žaidynės

Devintosios savanorių žaidynės š.m. liepos 2-4 d.d. įvyko Marijampolėje Tauro apygardos 5-toje rinktinėje. Dalyvavo dvylika komandų. Pradėta iškilminga būrių rikiuote. Stebinti marijampolietiams didžiosiomis miesto gatvėmis traukė kariai į "Sūduvos" stadioną, kur įvyko šventės atidarymas. Su lietuviais žygiavo ir Danijos Humgardo savanoriai. Stadione pakeltos vėliavos, uždegta žaidynių ugnis. Sportininkus karius pasveikino krašto apsaugos viceministeris E. Šimanaitis, plk. A. Pocius ir žaidynių šeiminkas Tauro apygardos 4-tosios rinktinės vadas mjr. R. Leikus. Po oficialiosios dalies sportininkai ir žiūrovai stebėjo Marijampolės žemės ūkio choreografijos šokių pasirodymą. Žavėjo visus ir akrobatinis skraidymas, kur vyr. ltn. Onutė Motiejūnaitė rodė tikrą meistriskumą, o parašiutininkai leidosi ant stadiono pievos. Sportinių varžybų programoje buvo aštuonios rungtys: krepšinis, virvės traukimas, kovinis šaudymas, kovinė savigny, konkursas "Savanorių galiūnas 99", karinis kliūčių ruožas, granatų svaidymas, kari-

nis orientavimasis.

Krepšinio nugalėtoju tapo Telšių komanda, kovinėje savignyje pirmavo Alytaus sportininkai, granatės geriausiai svaidė vilniečiai, sužeisti kario išnešime pirmavo klaipėdiečiai R. Bendikis, stipriausiu pripažintas kaunietis V. Blekaitis. Varžybų pabaigoje sudėjus laimėtus taškus pasirodė, kad žaidynių nugalėtojai tapo Kauno Dariaus ir Girėno apygardos antroji rinktinė, antrą vietą užėmė Alytaus Dainavos apygardos pirmoji rinktinė, trečioji vieta atiteko Panevėžio Vyčio apygardos penktajai rinktinei. Laimėtojams įteikti medaliai ir diplomai. Uždarymo iškilmėje Marijampolės savanoriai žaidynių vėliavą perdavė Utenos sportininkams, nes dešimtosios žaidynės kitais metais vyks Utenoje, Vytauto apygardos 7-tojoje rinktinėje. Pirmosios tokios žaidynės įvyko Vilniuje 1994 m. Žaidynių tikslas – ne tik paspartinti ir jėgas išbandyti, bet ir su visuomene pabendrauti. Pranešima apie šias žaidynes "Tėviškės žiburiams" atsiuntė viršila Romas Eidukevičius.

Šakių miesto 400 metų sukakties iškilmės: eitynės V. Kudirkos gatvė; Rotušės balkone choras su dirigentu Alg. Mišeikiu ir bendras iškilnių vaizdas Nepriklausomybės gatvėje; jubiliejinis bronzinis ženklas ties Rotuše; Genovaitė Orentaitė ir Juozas Orentas įteikia paveikslą kultūros skyriaus vedėjai E. Kasperavičienei kaip padėką už pagalbą

K i u s k i u s į Š a k i u s ...

Trijų dienų iškilėmis atšvęsta Šakių miesto 400 metų sukaktis

JUSTINAS BALTRUŠAITIS

Liepos 3 d. svečiai registravosi Rotušėje. Iškilminga Šakių 400 metų jubiliejaus šventė prasidėjo šv. Mišiomis Šakių šv. Jono Krikštytojo šventovėje. Šv. Mišias aukėjo Vilkaviškio vyskupas Juozas Zemaitis, MIC. Jis šioje parapijoje yra klebonavęs 23 metus. Suteikė Sutvirtinimo sakramentą jauniems šakiečiams, pašventino Šakių miesto vėliavą ir parapijos namus, esančius netoli Rotušės.

Prie Rotušės buvo pakelta pašventinta miesto vėliava su herbui. Nuvilniję, nuskambėjo daina "Kur bėga Šešupė" ir giesmė "Marija, Marija".

Šventinis posėdis

Iškilmingas šventinis rajono tarybos posėdis sukvietė į salę šakiečius ir svečius. Sveikinimo žodį tarė istorikė prof. A. Vyšniauskaitė. Vilniaus zanavykų bendrijos atstovai padovanojo pieštus ir eiliuotus linkėjimus, o Kauno zanavykų bendrijos nariai – laikrodį, kuris skaičiuos penktąjį šimtmetį. Skaisčiomis liepsnelėmis sumirguliavo ir jų jubiliejinis tortas. Pasveikino ir palinkėjo savo žemiečiams pramtingų darbų seimo pirmininko pavaduotojas Arvydas Vidžiūnas, Vilkaviškio rajono mero pavaduotojas A. Melnikas ir kiti.

ti. Savivaldybės nariai ir skyrių vedėjai pasirašė pergamentu Šakių krašto istorijos testamentu.

Mokslinė konferencija

Besidomintieji savo krašto istorija gausiai dalyvavo mokslinėje konferencijoje "Šakiai istorijos vingiuose". Apie 400 metų žingsnius kalbėjo savivaldybės kultūros skyriaus vedėja A. Kasperavičiėnė. Apie praeitį kalbėjo A. Vaičiūnas, Vilniaus zanavykų bendrijos vadovas, nuo seniausių laikų iki mūsų dienų. Apie krašto kultūros istoriją paskaitą skaitė Vilniaus universiteto profesorė G. Ragutienė. Prof. A. Vyšniauskaitė apibūdino zanavykų etninės kultūros bruožus, tradicijas. Žurnalistas A. Andrijauskas perskaitė surinktus istorinius duomenis apie mūsų kraštiečių savanorius, kariškius. A. Flikaitis išaiškino, kokį pobūdį turėjo pokario kova 1944-1949 m. Okupacinių struktūrų veiklą apžvelgė A. Endriukaitis, kovo 11-osios Nepriklausomybės akto signataras.

Buvo pristatyta A. Miškinio monografija "Šakiai 1599-1999" ir graži Šakių enciklopedija vaizdais – fotomenininko B. Aleknavičiaus fotoalbumo I dalis "Nauzušės krašto vaikai". Kalbėjo autoritai ir redaktoriai. Vakare šakiečiai ir svečiai klausė Šv. Kristoforo kamerinio orkestro koncerto Šakių šventovėje.

Memorialinė lenta

Liepos 4, antroji šventės diena, buvo pati įspūdingiausia. Rytė svečiams ir norintiems buvo sudaryta galimybė lankytis Zanavykų krašto muziejuje. Šventė mieste prasidėjo grojant Vidaus reikalų ministerijos pučiamųjų orkestrui V. Kudirkos skvere (vadovas – Algirdas Radevičius). Vainikuotoose vežimiuose įsitaisę su muzikantais kviesliai kvietė rinktis prie Šakių gimnazijos. Čia prie pastato sienos buvo atidengta memorialinė lenta mokytojų, pradinės mokyklos statytojų, aktyvių visuomenininkų, organizacijų įsteigėjų ir jaunimo globejų Juozui Orentui jo 100-tojo gimtadienio proga. Jo šeima gyveno JAV, o pačiam teko patirti tremties negandas. Dalyvavo Orento sūnus Juozas ir duktė Genovaitė, atvykę iš JAV. Jie nuosirdžiai dėkojo už tėvo atminimo įamžinimą ir pagerbimą. Memorialinės lentos autorius mokytojas dail. A. Vorevičius dėkojo už suteiktą garbę įamžinti šį garbingą žmogų.

Gimnazijoje veikė įvairiausių leidinių paroda, buvo ir stendas su nuotraukomis, menančiomis čia buvusios pradinės mokyklos mokytojų Juozo Orento gyvenimo akimirkas. Tuo tarpu Nepriklausomybės gatvėje įsikūrė mugė, savo kūrinius ir gaminius išdėstė tautodailininkai bei amatininkai.

Centrinė iškilmė

Kviesliai pakvietė į miesto centrą. Margaspalvė kolona su organizacijų vėliavomis ir minėtu pučiamųjų orkestru priekyje patraukė V. Kudirkos gatve. Sustojo prie Rotušės, kur prasidėjo iškilmingas minėjimas. Juodasis ir Baltasis metraštininkai, versdami istorijos puslapius, aiškino kaip įsikūrė Šakiai. Skambėjo jaunų ir senų savi-

veiklininkų dainos, dainavo šakiečių poetų sukurta daina. Metraštininkai atidengė netoli Rotušės dekoratyvini ornamentu, skirtą Šakių 400-osioms metinėms, įteikė merui Šakių istorijos metrašči.

Rajono meras R. Vensas perskaitė Lietuvos prezidento V. Adamkaus ir premjero R. Pakso sveikinimus. Savo kraštiečius pasveikino seimo pirmininko pavaduotojas Arvydas Vidžiūnas ir Feliksas Palubinskas. Sveikinimo žodį tarė kultūros min. A. Bėkšta, sveikatos apsaugos min. pavaduotojas V. Kriauza, Marijampolės apskr. viršininkas Kostas Jankauskas, administratorius Jonas Žalakevičius ir kiti.

Buvo suteikti garbės piliečių vardai Bernardui Aleknavičiui, Albinui Vaičiūnui ir Juozui Domeikai, gyvenančiam Anglijoje (dažnai parvažiuoja į tėviškę, nemažai padeda savo tėviškėnams; šandien sveikata neleidžia atvykti, tai atsiuntė šventinį sveikinimą).

Svečiai iš užsienio: G. ir A. Rudžiai, J. ir G. Orentai, K. Keblys, J. Dėdinas, S. Jurskytė (visi iš JAV); L. ir N. Igauris, A. Griškauskas (iš Australijos). Neatvyko tik niekas iš Kanados. Miestui ir rajonui daugiausia nusipelnę šakiečiai gavo garbės raštus: Šakių centrinės ligoninės chirurginio skyriaus vedėja A. Adomavičiūtė, statybininkas J. Bugvilas, liuteronų evangelikų parapijos kun. V. Keleras, "Žiburio" gimnazijos mokytoja O. Jasinskienė, buvęs ilgametis švietimo darbuotojas J. Bosas ir kiti.

Pasiklausę saviveiklininkų koncerto ir pučiamųjų orkestro atliekamų kūrinių, šventės dalyviai pasklido po seniųjų kelmus. Ten laukė lankytojų pasipuošę būdingais zanavykų sodyboms ženklais – tvoromis, šukliniais su svirtimis ir t.t. Linksmia ir triukšminga buvo kieme: skambėjo dainos, grojo muzikantai, vaishno svečius gira, naminiu alumi, sūriu ir šeiminių iškeptais skanėstais.

Nebuvo užmiršti ir mažieji – praleido šventes ir jie džiaugsmingai. Vėžinėje gatvės mės traukinuku ir elektromobilais. J. Lingio parke žaidė LEGO žaidimus, galėjo šėlti, siausti kiek nori pripučiamose plyšė, žiūrėjo Kauno žvėrelių teatro "Ažuolyno meškučiai" vaidinimą.

(Nukelta į 6-tą psl.)

JAV Baltijos fondo parama Lietuvai

LORETA E. ZAKAREVIČIENĖ, šio fondo Lietuvos skyriaus projektų koordinatore

JAV Baltijos fondas (The U.S. - Baltic Foundation) įsteigtas 1990 m. Vašingtone. Jo steigėjas – Linas Kojelis dar prieš Lietuvos atgimimą sutelkė Baltijos tautų bičiulius. Šalia baltiečių išėjovos čia susibūrė ir neturintys baltiečių šaknų amerikiečiai. Visus suvienijo bendra vizija – tiesti pagalbos bei draugystės tiltą tarp Amerikos ir Baltijos šalių, tuo metu sunkiai besivaduojančių iš Sovietų jungo. Netrukus buvo įsteigtos šio fondo atstovybės – Vilniuje, Rygoje, Taline ir Vašingtone. Dabar šios įstaigos išaugo, turi po du darbuotojus ir šiuolaikinę kompiuterinę įrangą. Per devynerias metus įgyvendinta keletas reikšmingų Baltijos demokratijos programų. Svarbiausios jų Lietuvoje buvo:

Vietinės demokratijos, kurios dėka buvo įsteigtas Savivaldybių mokyimo centras Kaune, organizuoti seminarai savivaldybių darbuotojams Lietuvoje, stažuotės JAV. **Ateities vadų programa**, kurios dėka pradėta dvejų metų Viešojo administravimo magistratūros programa. Šios mokyklos dėstytojai stažuotės JAV. **Nepriklausomos spaudos programa**, kuri sudarė sąlygas įsteigti Laisvojo žodžio centrą Vilniuje. "Revolucija tiesiai" – 1996 m. Amerikos žurnalistas Walter Cronkite sukūrė dokumentinį filmą apie Baltijos tautas, su kuriuo buvo supažindinti milijonai amerikiečių. (Amerikos televizijos kanalas PBS). **Moksleivių mainų programa**, kuri sudarė galimybę grupei Lietuvos moksleivių pasimokyti JAV mokyklose. **Demokratijos tinklo programa** – ją fondas administruavo 1995-1998 m. Programą finansavo JAV Tarptautinės plėtros agentūra (USAID). Finansinė ir teorinė 2.6 milijonų dolerių parama konkurso būdu duota trijų Baltijos šalių nevyriausybinės organizacijos. Lietuvoje buvo paremtos 35 nevyriausybines organizacijos – įvairūs sąjūdžiai, sąjungos, informacijos.

Seminaras Jurbarkė

Š.m. gegužės 28 d. Jurbarko savivaldybėje JAV Baltijos fondo iniciatyva buvo surengtas seminaras Jurbarko verslininkams. Jame jurbarkiečiai supažindinti su verslo informacija, kuri miesteliui bei kaimų verslininkams dažnai sunkiai pasiekama. Apie smulkios verslo kreditavimo galimybes kalbėjo Lietuvos taupomojo banko verslo departamento atstovai. Kauno technologijos universiteto verslo specialistai aiškino galimybes, kurias verslininkams gali suteikti verslo inkubatoriai. Naudinga buvo išgirsta informacija apie galimus verslo partnerius šaltinius ir verslo partnerių paiešką, kurią pateikė Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų darbuotojas. Jų informacija apie kontaktus su kaimyninių šalių turizmo agentūromis buvo itin naudinga. Jurbarkė yra šešetas šeimų, užsiimančių kaimo turizmu verslo (tai naujas verslas Lietuvoje). Šiems verslininkams ir Jurbarko viešbučių savininkams pravartu buvo susipažinti su svetingumo pagrindais, kuriuos išdėstė Vilniaus aukštesniosios prekybos mokyklos dėstytojai.

Dėmesys kaimui

Šis seminaras – tai JAV Baltijos fondo Partnerystė ben-

drumenėje programos dalis. Tai nauja programa, nukreipta į mažų Lietuvos miestelių ir kaimų atgaivinimą, nes gyvenimo kokybė ten yra žymiai blogesnė negu miestuose. Tą rodo įvairūs tyrimai, kurie liudija, kad kaime daug didesnis skurdas, nedarbas, mirtingumas. Žmonės yra depresijoje, nes daugelis neįsivaizduoja ateities perspektyvų. Dėl to vyrauja alkoholizmas, pasyvumas, didėjantis nusikalstamumas. Liūdna statistika byloja, jog šandien iš 41,000 Jurbarko gyventojų 30,000 yra valstybės šelpiami.

Konkrečios žingsniai

Jurbarko bendruomenės ugdymo projektą fondas pradėjo š.m. vasario mėnesį bendruomenės narių subūrimu. Buvo išsiaiškinta, ko šandien Jurbarko bendruomenė labiausiai stokoja, kokios pagrindinės miestelio ir viso rajono problemos, ir kokius projektus pačių jurbarkiečių manymu, galima būtų įgyvendinti panaudojant esamus išteklius bei maksimaliai sutelkus visos bendruomenės iniciatyvą. Paaiškėjo, jog svarbiausios problemos kyla iš nedarbo, o tai reikiška – iš nepalankių sąlygų smulkiojo ir vidutinio verslo plėtrai bei neišplėtos turizmo infrastruktūros.

Žinant, jog Jurbarkas garbėja Lietuvoje istoriniu Panemunės keliu su turistų pamėgtais pilikalais bei dar išlikusiomis garsiomis Panemunės pilimis, turizmas galėtų būti ta gysla, kuri nešėtų gyvybę šandien merdėjančiai Jurbarko ekonomijai. Todėl verslo plėtojimas ir turizmo infrastruktūros kūrimas – du svarbiausi uždaviniai visai Jurbarko bendruomenei.

Toje pačioje Baltijos fondo surengtoje bendruomenės sesijoje susibūrė keli aktyviausi Jurbarko verslininkai, kurie užsibrėžė tikslą įsteigti Jurbarko verslo informacinį centrą. Aktyviausiai prie šio projekto darbavosi JAV Baltijos fondo partneris Jurbarko bendruomenės projekte – JAV Taikos korpuso savanoris, atvykęs iš Kalifornijos – Ryan Campbell bei stambiausias Jurbarko verslininkas, Belvederio medelyno pirm. Rimanantas Zažeckis.

Lietuvos taupomojo banko atstovai pažadėjo centrui padovanoti vartotą kompiuterį. Žinant, jog rajono meras A. Zaišys jau anksčiau yra pažadėjęs suteikti minėtam centrui patalpas, o Jurbarkė dar metus savanorių dirbsiančių Ryan Campbell dega noru išbandyti savo sukurto centro planą praktikoje, galima sakyti, jog tai gera pradžia. Toliau centrui efektyvumas ir jo sėkmė bus pačių verslininkų rankose.

Sutelktinėmis jėgomis

Žvelgiant į Jurbarkė pradėto Partnerystė bendruomenėje projekto ateities perspektyvas, JAV Baltijos fondo darbuotojai, kartu su rajono visuomene Kristina Vančienė, puoselėja idėją, kuri galėtų jungti keletą šandien labai reikalingų Jurbarko bendruomenei iniciatyvų. Tai bendruomenės centro įsteigimas apiečiuose Belvederio rūmuose. Visų bendrų pastangų dėka čia galėtų įsikurti Jurbarko bendruomenės (o gal ir plačiau) centras.

Baltijos fondo kvietimu (kelione apmokėjė Amerikos informacinis centras), Jurbarkė savaitę viešėjo JAV ekspertas, profesorius, buvęs ilgametis "Lincoln Land Community College" direktorius ir įsteigėjas Robert Poorman. Kartu su Baltijos fondo direktore Jolanta Taruškiene profesorius susitiko su respublikos švietimo ministerijos atstovais, aplankė panašiai dirbančią kaimyniniame Šakių rajone Sintautų akademiją, išstudijavo Jurbarko bendruomenės poreikius. Paaiškėjo, jog be jau minėtų verslo plėtros ir turizmo infrastruktūros labai

(Nukelta į 9-tą psl.)

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(Prie Lietuvos Namų)
Prima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus prima
pacientus ir vakarais

RAŠO IŠ RUSIJOS

Taip gyvena lietuviai Sibire

Apie tai rašo Altajaus krašto lietuvių kultūros draugijos pirmininkas BONAVENTŪRAS VIRBICKAS, apžvelgdamas ligšiolinę tautiečių kultūrinę, visuomeninę, religinę, ekonominę veiklą. Altajaus krašte tebegyvena apie 800 lietuvių – 1863 ir 1941 metų tremtinių palikuonys. Dauguma tremtinių yra grįžę Lietuvon

Lietuviai gyvenantys Altajaus krašte – tai 1941 m. tremtiniai, jų vaikai, vaikaičiai. Dauguma buvusių tremtinių 1956-1959 m., valdžiai juos atleidus nuo tremties, kuri buvo numatyta 20-čiai metų, grįžo Tėvynei. Liko maža dalis. Taip susiklostė aplinkybės, ten tebegyvena apie 800 lietuvių, lietuvių kilmės žmonių. Tikslių duomenų neturime, nes pasikeitė lietuviškos moterų pavardės, ir bluko tautinė savimonė. Lietuviai pasklido Altajaus krašte ir kompiaktišku gyvenamų vietų maža. Daugiausia lietuvių gyvena Barnaulo mieste (yra krašto sostinė). Pagal turimą sąrašą, Barnaulo yra 200 - 250 lietuvių, bet ne visi save laiko draugijos nariais.

Gijios su Lietuva

1990 m. lapkričio dienomis Novosibirsko miesto katalikų kunigas Tėvas Paulius, gimęs Lietuvoje, kalbėdamas su parapijiečiais ir sužinojęs, kad Tatjana Petrovskaja turi lietuviškas šaknis, pasiūlė nuvykti į Vilnių, kuriame ruošiamas bendruomenės "Sanryša" suvažiavimas. Suvažiavime dalyvavo lietuvių ben-

drumenių atstovai iš SNV, Lenkijos ir Vengrijos. "Sanryšos" pirmininkas A. Augulis pristatė suvažiavimo dalyvių Lietuvos seimo pirmininkui prof. Vytautui Landsbergiui.

Suvažiavimo eigoje kalbėta apie lietuvių bendruomenių steigimą už Lietuvos ribų, jų ryšius tarp tautiečių įvairiuose regionuose, apie sąlygų sudarymą tremtiniams grįžti į Lietuvą.

Steigiama draugija

1991 m. liepos mėnesį į Barnaulo miestą atvyko Lietuvos kultūros ir mokslo ministerijos atstovai – A. Antanaitis, R. Gaidelionis, Vokietijos LB krašto valdybos pirm. A. Lipšys, turėdami tikslą įsteigti Altajaus krašto lietuvių kultūros bendruomenę. Sykiu su jais atvažiavo Tautos genocido tyrimo instituto darbuotojas Virgilijus Strolia. Vietinė televizijos laida pranešė, kad jie, t.y. atvykę pagėdauja susitikti su krašte gyvenančiais lietuviais. Susitikimas įvyko Altajaus krašto valstybiniame universitete. Dalyvavo 25 - 30 lietuvių. Taip ir įsisteigė Altajaus krašto lietuvių kultūros draugija. Pirmininkas – Jonas Pyragas, atsakinga sekretore – Tatjana Petrovskaja – 1863 metų sukilimo dalyvių tremtinių palikuonys.

Lietuvių susirinkimui organizuojant draugiją pagalbą suteikė sąjungos "Baltija-Sibiras" Vasilijus Samakinas. Po susirinkimo Virgilijus Strolia tyrinėjo Altajaus krašto archyvų medžiagą – mirusių lietuvių sąrašus, ieškojo jų giminių ir gyvenamų vietų adresų.

Pirm. J. Pyragas surašė draugijos įstatus, jų tekstą patarė su valdybos nariais, patvirtino narių susirinkimas. Draugiją registruavo krašto teisingumo ministerijos skyrius. Draugijos veiklos eigoje iniciatyvą parodė Jaroslavas Petrusėvičius, Genadijus Šeida, Algirdas Vaisiūnas, Bonaventūras Virbickas.

1991 m. rugpjūtį tie patys Lietuvos atstovai, Altajaus krašto draugijai talkinant, Novosibirsko mieste įsteigė vietinę lietuvių bendruomenę, kurios narių dauguma – 1863 m. tremtinių palikuonys.

Altajaus krašto lietuvių draugija turi savo statutą, išrinktą valdybą, sąskaitą vietiniame banke, bet neturi lėšų. Palaiko ryšius su kituose krašto miestuose gyvenančiais lietuviais, su bendruomenėmis Tomске, Novosibirske, Jakuske, Krasnojarske, Taškente, Maskvoje.

Pagal turimus duomenis, Altajaus krašte gyvena apie 800 lietuvių. Barnaulo mieste – apie 300, kiti gyvena Bijsko, Slavogrodo miestuose ir pavieniui, krašto administraciniuose centruose.

Pagrindinis draugijos veiklos tikslas – palaikyti dar rusenančią lietuvių, ryšius su LR valstybinėmis įstaigomis, PLB, bendrauti tarp savęs.

Susibūrę draugijon minime ir švenčiame LR tautines, valstybines, religines šventes, bendraujame gimtąja lietuvių kalba. Stengiamės prarastis lietuviškos išlaikymą, kiekvienam surasti tą impulsą, kuris atgaivintų (Nukelta į 6-tą psl.)

RUBY REAL ESTATE LTD.
27 John Street (2nd Floor), Toronto (Weston), Ont. M9N 1J4

♦ MLS skelbimas
♦ Komisija 3%
♦ Toronto Real Estate Board narys

Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

Mano kelias į literatūrą

Nesėkmingi bandymai prasiveržti į sovietinę spaudą skirtinga kūryba

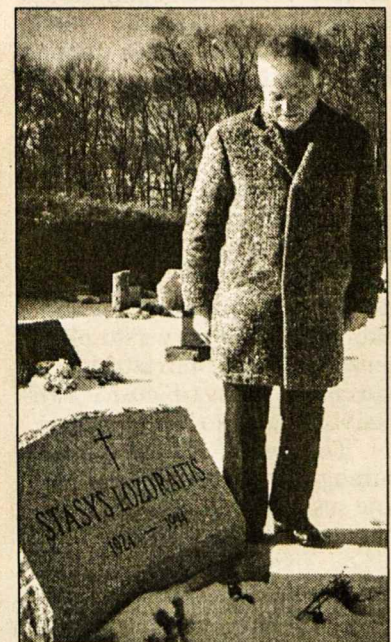
GIEDRĖ MILUKAITĖ

*Atėjau iš rudens, iš rudens,
Iš ugnies, pelenų ir vandens,
Iš rasos, iš baltųjų pigių,
Iš žaliųjų žaibų... nebaisu?
Iš dainos, iš tylos, iš versmės,
Iš baltųjų naktų nebūties,
Iš sudužusios spalvų žvaigždės –
Atėjau padainuoti iš širdies.*

(Iš spaudai paruošto eil. rinkinio
"Gulbių tyloi")

Rašini "Mano kelias į literatūrą" jau daugiau kaip prieš dvejus metus buvau paprašyta parašyti Lietuvos nepriklausomų rašytojų sąjungos vadovų, kurie ruošėsi išleisti knygą apie šios organizacijos narius su jų nuotraukomis ir pasakojimais apie savo kelią į literatūrą.

Kadangi atėjė į sovietinę literatūrą po komjaunimo vėliava raudonosios klasikos dainiai, tie "trisdėsimtų metų gimimo chameleonai, tarnavę okupantams, man nei viena eilutė neleidė prabilti per spaudą, nes dirbdama gydytoja psichiatre nesileidau žabojama", tai tokia galimybė nuoširdžiai džiaugiuosi.

"Tėviškės žiburių" ir kitų laikraščių bendradarbis iš Lietuvos Jeronimas Šalčiūnas, lankęs JAV Putname, prie Lietuvos ambasadoriaus a.a. STASIO LOZORAČIO kapo prieš jo perlaidojimą Lietuvoje

Pradėjus tokį rašinį rašyti atsikvošėjau: juk dabar tie patys išvertę kailius giriasi Lietuvą išlaisvinę iš Sovietinio jungo, tituluojami kažkokių jėgų "tautos sąžinė ir dora" ir nė kiek nerauddami su patosiu kalba tautos vardu...

Aišku, toks mano rašinys neprašis!

Tarybinėje redakcijoje

*Tegu raizienos, akmenys po kojų,
Te skausmo pėdos tarp gyvenimo pilkų vagų.*

*Be tau, Likime, klūpanti dėkoju,
Kad niekad nebuvau Tėvynės kraugerių vergu!*

(Iš eil. "Likimo medis")

Kelias į literatūrą, žinoma, prasideda ne nuo redakcijų, tačiau jos lemia irgi daug ką. Komunistinius literatus šokiravo mano nepriklausoma laikysena, mano rašiniai, todėl tarybinės santvarkos metais nė vieno mano eilėraščio jokia spauda nepriėmė.

Liko atmintyje įdomūs pasivaikščiojimai po tarybines redakcijas. Kai nuvykau į vieno žurnalo redakciją su eilėraščių sąsiuviniais, vidutinio amžiaus, kresnas, pačiame jėgų žydyje redaktorius pasiūlė palikti sąsiuvinį: paskaitysias, bus matyti... Kai atėjau antrą kartą nurodytu laiku pas tą redaktorių, pastarasis, kraipydamas galvą tarė:

– Hm... gana nieko, nieko... Tik, trūksta idėjiškumo. Kur eilėraščiai apie Leniną, partiją, komunizmo rytojų?

– Šviesų rytojų... šviesų – pamiršot pasakyti, – pridūriau šypsodamasi.

– A, taip, taip... šviesų komunizmo rytojų, – išsigančęs atreptavot redaktorius, manydamas gal aš kokia provokatorė? – šviesų, šviesų, – vis kartojo vargšelis, negalėdamas atsipeikėti.

– Klausykite, – pasakiau jam, – aš ne kokia idiotė, kad tokius niekus raščiau.

– Kaip jūs drįstat! Pirmą kartą tokią matau, – jau visai pasimetę pašnekovas, iškvėpinta nosinaite šluostydamiis aprasojusią kaktą, ir pagrąsino:

– Galite atsidurti psichiatrinėje.

– Aš iš ten ir esu, – atsakiau ramiai.

– Ka...? Jūs šaipotės! Baikite juokus! Politika ne žaistas, – vis negalėdamas atgauti normalios būsenos lemeno redaktorius.

– Tikrai sakau... Aš ten dirbu, – tariau.

– Dirbate? Kuo dirbate? – išsproginęs išgastingas akis, visas persisversęs per savo darbo stalą, pakimiusiu nuo įtampos balsu sulėmęs redaktorius.

– Gydytoja dirbu psichiatrinėje ligoninėje, – atsakiau.

– Gydytoja?! Vos nesprogs tančiom kakteje akim, bet jau mielesniu, atlyžusiu balsu tarė redaktorius. – Atleiskite, spausdinti negaliu... Limitas riboja... spaudoje debiutuoti nejuokai! Be to, ne vienas sprendžiū. Pagrindinis mūsų reikalavimas – idėjiškumas! O Jūsų poezijos... Jūsų... kažkokie netarybiniai potėpiai. Mums tai nepriimtina!

Sostinės redakcijoje

Nepriimtina, tai nepriimtina... Pabandysiu sostinės redakciją, jei jau gimtamejame Kaune nepasisekė. Gal "idėjiškumo liga" ten mažiau pažengusi? Sostinėje tokia viena poetė rašo švelnius eilėraštkus vaikams. Pradėsiu nuo jos bandyti žengti į literatūrinį kelią...

Susiradau gražiamą pastatą, gražiamą kabinetą, gražiamą kėslė sėdinčią sostinės "švelnią poetę". Tačiau mano nuostabai "švelnioji poetė" labiau man priminė griežtą kalėjimo prižiūrėtoją, negu "mūsų apsėstąją".

– Kas jūs tokia esate, kad rašote eilėraščius? – man prisitaisius tarė ji metaliniu balsu, kurio intonacija skambėjo dar kiekiau, maždaug taip:

– Kaip jūs drįstate, nežinomas padare, rašyti eilėraščius! Tai mūsų tarybinio elito sritis!

Į tą klausimą kas aš tokia esu, atsakiau ramiu balsu:

– Žmogus...

– Neužtenka būti žmogui! Reikia turėti tam specialų išsilavinimą! Grafomanų mums nereikia, – paaiškino padėties karalienė!

Šakių miesto 400 metų sukakties iškilnėje groja Patašinės kultūros namų vadovė NIJOLĖ ČERNEVIČIENĖ, prie jos saviškilininkai ARŪNAS ir ANGELE SINKEVIČIAI

Nuotr. V. Venslovaičio

– Atleiskite, – nuolankiai tariu, – gal malonėtumėt nurodyti, kur yra poetų mokykla?

– Jūs tyčiojate iš manęs – ne juokais supyk "švelnioji" tarybinė poetė, nuburtu iš pagiežos raudonomis dėmėmis veidu.

– Kaip ir Jūs, – atsakiau maloniu balsu.

– Jūs turbūt nervai geležiniai! Bet ką galėtumėt tokiu metodu išvesti iš proto – jau rėkte išrėkę pastarąjį sakinį įtūžusi literatė.

Išsprogusios jos kaklo venos ir tirtanti lyg vėjarodė pasmakrė išties rodė rodė, kad toliau vesti su ja dialogą būtų nelogiška.

Taip ir nesužinojus, kur yra poetų mokykla, palikau tą sostinės redakciją.

Vėl Kaune

Trečioji redakcija vėl gimtamejame Kaune. Čia irgi buvau paprašyta redaktorius palikti savo eilėraščių sąsiuvinį...

Visas iškaitęs nuo skubėjimo redaktorius man įėjus greitai takalbe atraptavot:

– Bendrai paėmus, mokate pasakyti naujai... įdomiai... Le-

nino jubiliejui ruošiamės. Pas mus leninianos dienos! O, kad taip ta tema ką nors naujo... tai sau pasidarytumėt puikų debiutą!

– Ačiū, jau man tai minėjo vienoje redakcijoje, kai atsisakiau, pasiūlė beprotnamį.

– Kaip tai beprotnamį? – nesužadėdamas redaktorius.

– Matote apie Leniną, partiją, šviesų komunizmo rytojų rašo tik labai protingi, o visi kiti, kuriems nėra apetito tokioms temoms, tačiau atkakliai ieško kelių į literatūrą, laikomi šioje sistemoje bepročiais.

Lyg nieko nesuprasdamas redaktorius žiūrėjo į mane išpušęs kaip blunkantis dangus iš nuostabos nemirksinčias akis. Pagaliau, šoku praėjus, pralemeno:

– Vadinasi, atsisakote? Pati sau užtrenkiate duris į literatūrą! Gerai pagalvokite apie tai – žlugdote savo talentą!

Ir mano kantrybė minant redakcijų slenkstius išseko. Daugiau nėra prasmės su jais diskutuoti, – pagalvojau. Tačiau reikia bent šiam paskutiniam išdrožti tiesą. Tokia saldi pagun-

(Nukelta į 7-tą psl.)

Taip gyvena lietuviai...

(Atkelta iš 5-to psl.)

ty, įdiegtų tautinės savimonės jausmą, paskatintų lietuvių apsišpresti ir padaryti daugumai nelengvą sprendimą – grįžti Tėvynėn. Šis žingsnis ne toks jau paprastas ir lengvas, nes Lietuvoje išjungti į gyvenimą neįprastoje aplinkoje, ypač mišrių šeimų nariams, sudėtinga. Buvo laikas, kada galvojom "dar spėsiu", o dabar "jau per vėlu". Draugija deda pastangas, kad Altajaus krašte gyvenantys tautiečiai turėtų informaciją apie LR įstatymus, apie pilietybės bei turto atgavimą, buto gavimą.

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas draugiją aprūpina Lietuvos spauda, knygomis, vaizdo įrašų kasėmis, kelialapiais vaikams atstogauti stovykloje. Du draugijos nariai moko Lietuvos, tai Regina Zakarevičiūtė pedagoginiame universitete, jos brolis Antanas Zakarevičius mokykloje "Lietuvių namai".

Draugijos veikla

1995 ir 1998 m. draugijos atstovai dalyvavo PL sporto varžybose. Aštuonios šeimos, draugijos veiklos paskatintos, grįžo į Tėvynę. Tai Zakarevičiaus Vytauto vaikai (dabar gyvena Vilniuje), Olego ir Birutės Liuvio šeima, Bujankinų dvi šeimos, dvi Urbanavičių šeimos, Vytauto Valinčiaus šeima, Aldonos Barasaitės šeima. Grįžusiems padeda Tremtinių grįžimo fondas (direktorius – buvęs altajiešis Vytautas Cinauskas).

1992 m. draugija organizavo Lietuvių kalbos kursus. Iš Vilniaus atvažiavo mokytoja Remigija Kepežinskienė. Mokėsi suaugusių ir vaikų dvi grupės. Kursai veikė porą mėnesių. Tais pačiais metais penki jauni atstovai lankėsi Lietuvoje, norėdami susipažinti su Lietuva, pagilinti lietuvių kalbos įgūdžius. Pagyvenę draugijos nariai svečiavoši pagal "Sanryšos" programą "Šeima į šeimą".

1996 m. keturi draugijos atstovai – Bujankina, Mironaitė, Zakarevičiūtė, Hopper išlejo poilsio namuose Anykščiuose. Kiekvienais metais du mūsų moksleiviai atstogauja stovykloje "Atgaja".

Norintiems susipažinti su lietuvių kalba, arba ją prisiminti, geriau pramokti parūpinama kalbos vadovėliai, vaizdo įrašų kasės.

Vietiniai reikalai

Draugija palaiko ryšius su

Kius kius į Šakius...

(Atkelta iš 5-to psl.)

Pramoginiai renginiai

Vakare pakvietė lankytojus kraštiečių aktorių koncertas. O jam pasibaigus laisvalaikio ir pramogų centro salėje koncertavo su savo programa pramoginių ir sportinių šokių kolektyvas, atvykęs iš Lenkijos, Goldapės miesto. Po svečių koncerto žiūrovus pakvietė Griškabūdžio avangardinės mados teatras. Nors per dieną saulė kaitros negailėjo ir gerokai įvargino šventės šurmuly, tačiau jaunimėlis išlėtis neskubėjo, rinkosi į "Žaliukę" J. Lingio parke, atsivėsinti šokiuose.

Sportinės varžybos

Liepos 5 d. "Žiburio" gimnazijos aikštė sutraukė daug žiūrovų – žirginio sporto mėgėjų. Atvyko raiteliai ne tik vyrai, bet ir merginos su žirgais. Vyko trys varžybos: Šakių taurė laimėti, estafetės ir klūtinis jojimas. Su šiuo malonumu žiūrovai stebėjo raitelių varžybas, patogiai įsitaisę medžių pavėsyje nuo kaitrios saulės apsaugoje.

Vicemerar E. Pauliukėnas įteikė taurę Vytei Maleckytei, antrą vietą laimėjusiam Linui Balčiūnui ir trečią vietą laimėjusiam vėl V. Maleckytei įteikė dovaną, diplomą ir medali. Antrosios varžybos I v. laimėjo jaunas raitelis Donatas Jančiauskas, II – Zenonas Niprikas ir III – Ričardas Visneris. Klūčių ruožė nenugalimas buvo Zigmantas Šarka (jam teko garbės vainikas), II vietą užėmė Donatas Jančiauskas ir III – Rimanas Bebrauskas. E. Pauliukėnas apdovanojo ir Kauno sporto mokyklos "Marva" direktorių Z. Margevičių ir jo pavaduotoją. Užrūšo direktoriui juostą ir abiem padovanojo po knygą "Šakiai".

vokiečių, lenkų, žydų, altajiečių bendruomenėmis. Savo patalpų susirinkimams ir būstinei neturim. Altajaus krašto administracija šios problemos nesprendžia. Patalpas nuomojam tai vienoje, tai kitoje vietoje, prašydami įsileisti 3 - 4 valandom.

Krašto valdybos kultūros departamentas neturi lėšų mūsų veiklai paremti. Dauguma mūsų draugijos narių ir veikėjų – pensininkai. Jų materialinė padėtis – 1992 m. nusavintos santaupos ir nepastoviai, 3 - 4 mėnesiais vėluojant, išmokamos pensijos. Po 1998 m. krizės, kuri dar vis tęsiasi, pensijos – 20-25 doleriai mėnesiui. Iškylo problema, kaip pragyventi? Ir problema gana aktuali. Nuvažiuoti į Lietuvą, aplankyti gimines gali sau leisti tik pavieniai žmonės. Todėl mums labai svarbu dalyvauti Lietuvoje rengiamuose vaikų ir jaunimo stovyklose, pagyvenusių žmonių poilsio namuose ir kt.

Sibiriečių suvažiavimas

1992 m. vasario 16 d. Barnaulo mieste įvyko Sibiro lietuvių bendruomenių suvažiavimas. Dalyvavo Altajaus krašto, Tomsko ir Novosibirsko sričių lietuvių bendruomenių atstovai. Buvo įsteigta konfederacijos principais bendruomenių sąjunga. Sąjungai vadovavo bendruomenių pirmininkai – Sąjungos bendrapirmininkai: Altajaus krašto – Bonaventūras Virbickas, Tomsko srities – Viludas Bernatonis, Novosibirsko srities – Antanas Šulas. 1997 m. prie SLS prisijungė Krasnojarsko krašto bendruomenė.

Tuo laiku buvo daug bendrų problemų, kurias reikėjo spręsti. Tai pilietybės atgavimas, turto grąžinimas, tremtinių grįžimas. Laikui bėgant šios problemos buvo išspręstos. Šioje srityje gerai pasidaravo Vilis Bernatonis. Tais pačiais metais SLS buvo priimta į PLB sudėtį.

Suvažiavime dalyvavo LR kultūros ministerijos, "Sanryšos" atstovai, ansamblis "Lituanika", žurnalistai, vaizdo įrašų operatoriai iš Vilniaus TV, kitų tautinių mažumų bendrijų atstovai. Suvažiavimas įvyko buvusio krašto komunistų partijos rūmų suvažiavimų salėje. Dalyviai kreipėsi į prezidentą B. Jelciną, Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininką V. Landsbergį, kardinolą Sladkevičių, ragindami demokratiškai spręsti esančias problemas. (Bus daugiau)

Šakietė prof. ANGELE VYSNIAUSKAITE, aktyviai dalyvavusi Šakių miesto 400 metų sukakties iškilnėse

Nuotr. G. Jokūbaičio

Baigminė iškilnė

Nepaprastai didelį pasisekimą turėjo šventė "400-oji Zana-vykų vasara", kuri buvo surengta vidurinės mokyklos stadione.

I šią šventę suplaukė apie 7000 žiūrovų, daugiausia jauni-mo. Lengvaisiais automobiliais buvo užstatytos aplinkinės gatvės ir kiemai. Prasidedant programai, žiūrovus pasveikinti atskrido Marijampolės aeroklubo aviatoriai ir parašiutininkai. Į aikštėlės vidurį nusileido 7 parašiutininkai, kurių dauguma daugiasuolininkai. Nusileido Alvidas Danilaitis (atlikęs 3000 šuolių), Rimutis Janavičius (2000), Rasa Juškenė (1330), Gintas Kucevičius (2500), Jonas Kurnaitis (1500), Alvydas Raguckas, Artūras Matusevičius (100).

Estradoje koncertavo Laima Lapkauskaitė, Nelė Paltinienė, Eugenijus Ivanauskas, Sigutė Subatkienė ir kt. Su savo programomis pasirodė ne viena muzikinė grupė.

Ūkininkų streikas, tapęs sukilimu

Prieš šešis dešimtmečius įvykęs vadinamasis suvalkiečių sukilimas liudininkų ir dokumentų šviesoje

VYTAUTAS VOLERTAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Policijos suimtieji

Pasak minėtos sesers Karasienės, Alfonsas Petrauskas, Konstantas Šiugžda iš gretimo kaimo ir jauniausias sūnus siuvėjo, kuriam Petrauskas, Alfonsas tėvas, buvo atrėžęs žemės, išėjo vakare, Gavėnios pradžioje, į pelkes parnešti atsišaukimų. Tuos atsišaukimus, pargabentus iš Vokietijos (ten juos spausdino), turėjo paimti iš sutartos vietos. Jos dar nepriėjęs, gal kilometro atstumu, vyrai pajuto esą apsupti. Policijai sušukus "Stok!", siuvėjo sūnus pabėgo ir kažkur dingo. Sugriebė Petrauską su Šiugžda, bet jie kol kas dar nieko neturėjo. Tada juos apmušė, nuvedė prie tų atsišaukimų, kurių jie ejo paimti, nufotografavo ir tvirtino, kad juos užtikę jau su atsišaukimais. O apie vietą, iš kurios jie turėjo paimti streiko literatūrą, policijai buvo pranešta vieno vokiečio ūkininko.

Suimtuosius nuvežė į valsčiaus dabolę, o iš ten – į Marijampolės kalėjimą. Marijampolėje tardė ilgokai. Su Alfonsu Petrausku tik vieną kartą pavykto tėvui pasimatyti. Ir tai sunkiai prileido. Jokio maisto nepriėmė. Iš Marijampolės išvežė į Kauną, šeimai nieko nepranešė. Jokio advokato jis neturėjo, nes net nežinojo, kad Kaune vyksta teismas. 1935 m. gegužės 18 d. Petrauską nuteisė mirti, gegužės 23 d., 3 val. ryto, sušaudė.

Ar teis, kada teis, kad jau pasmerktas mirti, kad jau vykdomas mirties sprendimas šeimai nežinojo ir niekas apie tai nepranešė. Pirmą žinią artimieji gavo po sušaudymo, šeštadienio rytą. Viena jų sesuo turėjo krautuvėlę Kybartuose. Ji pirmoji išgirdo ir atbėgusi pranešė šeimai. Visi, žinoma, puolėsi į ašaras, bet tėvas nenorėjo tikėti. Sėdo į vežimą ir su žinia atnešusia dukra leidosi į Kybartus. Mamos brolis tarnavo munitinėje ir jis žinią patvirtino.

Apylinkėje lyg žaibas trenkė – sušaudyti rimti ūkininkai!

Sušaudytųjų šeimos prašė, kad atiduotų kūnus. Atsakymas buvo neigiamas, nes, atrodo, bijota demonstracijų. Po kiek laiko rašė antrą prašymą, bet ir tada nieko nelaimėjo. Atėjus metinėms po sušaudymo Pajevonio šventovėje buvo Mišios, aukotos už žuvusius. Pasitaikė tai dienai raudoni liturginiai drabužiai. Policija, kuri visą laiką stebėjo šventovėje žmones, priekaištavo kunigams dėl drabužių spalvos – tai buvęs kurstymas demonstracijai.

Sušaudytus pakasė Kauno VI forte prie Požėlos ir kitų bolševikų. Kai 1945 m. grįžo rusai, komunistams pastatė antkapius. Lietuvoje likusi sesuo prašė, kad ir Suvalkiečių sukilimo aukas pažymėtų. Valdžia padėjo marmoringą plokštę su keturiomis pavardėmis. Plokštė yra ir dabar, bet ji guli ne ten, kur jie buvo pakasti.

Su Petrausku sugautas Konstantas Šiugžda išsėdėjo gal pusmetį ir išsisuko. Petrauską jau iš seniau sekė, tarsi apylinkės vadu laikė. Policija net siūlė Jonui Karasakai, tada dar tik būsimam Petrauskaitės vyrui, tūkstą litų, kad apie Petrauską pranešdintų.

Pasmerktojo laiškas

Po pasmerkimo mirti Petrauskas parašė laišką seseriai, tėvams ir savo mergaitei. Tėvai laišką gavo per rankas, kai sūnus jau buvo sušaudytas. Štai čia nurašyti keli to laiško sakiniai (rašyta aiškumo dėlei kiek taisyta):

"Sudiev! Sudiev! Mano mylimi tėveliai, sesutės, broliuk! Sudiev, mano mylima mamytė, kur mane užauginau (...), nes aš Jums, mamytė, paskutinį kartą tariau sudiev. (...) Tad ir jūs visi prisiminkit, kad jūsų sūnus ir brolis buvo Alfonsas vardu, bet ir žūva nuo savo brolių rankos, kurie neturi pasigailėjimo nė mažiausios kibirkštėlės (...). Buvau nuteistas Karo lauko teismo sušaudyti ir mūsų byla

tesėsi keturias paras nuo 18-22 d. (...) Kaunas, Mickevičiaus 9, 1939 m. gegužės 22, 10 val."

Apie kitus sušaudytus B. Petrauskaitė-Karasienė štai kaip pridėjo: Petras Šarkauskas buvo iš tolimesnės vietos, arti Vokiečių, todėl apie jį nieko nežinojo; Kazys Narkevičius gyvenęs gretimame Užupio kaime, vedęs; Pratasėvičius iš kito gretimo kaimo Užbalių, vedęs, buvęs jaunalietuvis, nugaravęs; jį suėmė gerokai vėliau; turėjęs mažytę, dar metų nesulaukusią dukrelę; žmona su ja ant rankų važiojo pas Smetoną prašyti pasigailėjimo, tačiau prezidentas jos nepriėmė.

Buvo ir iki gyvos galvos kaltėti nuteisti, bet jie gal po pusmečio išėję laisvėn.

Bronės Petrauskaitės-Karasienės, sušaudyto A. Petrausko sesers, pasakojimas su tampa su pagrindinėmis LE žiniomis. Tačiau kai kurių paaiškinančių aplinkybių stinga. Kodėl su Petrausku kartu suimtas Šiugžda nuo mirties išsisuko? Turbūt Petrauskui buvo sunkesnių kaltinimų kaip atsišaukimų platinimas. Galima prielikti, kad šeima tų kaltinimų nežinojo, nes teisme nedalyvavo, prokuroro kalbos negirdėjo. Čia atsistojame prie teisinės sistemos duobės – net šeima nežino, už ką šaudomi jos nariai.

B. Petrauskaitė-Karasienė visą savo amžių dalyvavo lietuvių visuomenės gyvenime. Toks buvo jos a.a. vyras. Augimas ir brendimas Suvalkijos kaime, neturėjimas ryšių su platesne tų laikų Lietuvos visuomene, nepakankamas prasiveržimas už savo kaimo ribų neleidžia jai prabilti gilesne kalba. Ji pasakoja gryną teisybę, bet ta teisybė, žvelgiant iš toliau ir kitomis akimis, kai kur gali pareikalausti pataisų.

Iš kitos pusės

Iš kitos pusės įvykius stebėjo ir net juose dalyvavo Petras Didelis, tuo laiku buvęs 30 m. amžiaus ir tarnavęs Vilkaviškio

apskrities policijoje. Jis taip pat "šimtaprocentinis" lietuvis, mūsų lietuviškai visuomenei išsaugojęs vienturtę dukrą, žentą ir tris subrendusias dukraitės. Su juo kalbėta 1994.VI.27, kai jis jau skubiai artėjo prie savo amžiaus 90 metų ribos. (P. Didelis mirė Filadelfijoje 1994 m. spalio mėn.). Jis buvo Suvalkijon atsikėlęs iš Obelių valsčiaus, kuriame gimė. Nuo 1929 m. tarnavęs policijoje, šią tarnybą pradėjęs Rokiškyje.

Atvykęs į Vilkaviškio apskritį, rado skirtingus žmones. Apie Rokiškį ir turtingesni ir "biednesni" ūkininkai jautėsi lygūs. Į atlaidus ar į jomarką vienas atsivedavo duonos, kitas dešros, sūrio, trečias gal pusbutelį. Susėdavo, kalbėdavo, vaisingavo.

Suvalkijoje buvo trys ūkininkų klasės: šimtamargiai (100 ar daugiau margų žemės), "kolonijų" šeimininkai (60-80 margų) ir plikiai, mažesni ūkininkai. Bendravo tik šių klasių nariai savo tarpe. Su naujakuriais, net su savo vaikais, atsiėmusiais dalias ir pradėjusiais savarankišką gyvenimą, niekas nesisikaitė. Tačiau ūkius draskyti jie vengė. Vaikams užrašydavo didelės dalias, po 10,000 litų ir daugiau, joms išmokėti skolinavosi iš bankų, kurių prisivėisd daugia galybė, pačių ūkininkų daugiausia žiruotais vekseliais įsteigtų.

Vilkaviškio apskrityje buvo nemažai stambių vokiečių ūkininkų, savo tarpe uždarai besilaikančių, bet tvarkingų ūkiuose ir pareigos valstybei bei visuomenei. Hitleriui atėjus į valdžią, jie pradėjo jausti savo "vertę".

Vilkaviškis prie neramumų buvo įpratęs. Štai čia labai stambus ūkininkas Plekaitis, socializmo paskatintas, išdalino savo ūkį, o jo sūnus Jeronimas Plekaitis, save socialdemokratu laikęs, labai sukairejęs, jau 1927 m. sukėlė neramumus. Be to, Vilkaviškio ūkininkus bauginio ir krizės žinios iš Amerikos – ten grūdai buvo verčiami į pelkes, naikinami ir kitokie žemės ūkio produktai.

Ranka rašyti atsišaukimai

Po sėjos 1935 m. į Vilkaviš-

(Bus daugiau)

ALFONSAS NAKAS

Lietuvių evangelikų reformų Čikagoje leidžiamas, Mykolo Zablocko redaguojamas, jau prieš ketelį metų periodiško nebesilaikęs žurnalas “Mūsų sparnai” (toliau – MS), išėjo 80-tą kartą pažymėtas 1999 balandžio, skaitytojus pasiekė birželio mėn. 89 nr. šešias puslapių plonesnis.

Žurnalui būdingas tradicinis “vedamasis” *Vėlykų dovana*. Tai kun. diak. Rimo Mikalauskas pamokslas, pasakytas Čikagoje Vėlykų proga 1998.IV.12. Apie kokią dovana kalbama, nesunku atspėti, būtent apie Dievo žodį. Šioje “MS” knygoje yra dar kiti du ištisai religinio turinio straipsniai. Tai pamokslininko Jono Gylis *Bažnyčios jėgos šaltinis* ir m. inicialais pasirašytas *Prisikėlimas*. Pastarasis ypač pagauantis ir, sakytum, *ekumeniškas*, kurį šv. Vėlykų proga galėtų spausdinti bet kuris krikščioniškas leidinys.

“MS” 79-tam numeryje keletu rašinių bei nuotraukomis buvo pegerbta 90 metų amžiaus sulaukusi Lietuvių ev. reform. kolegijos išseivijoje prezidentė Halina Jakubėnaitė-Dilienė. Šiame “MS” numeryje apie suaktyvininkės gyvenimą daugiausia papasakoja H.Y. Petkus. Ryškėja įdomios, veržlios asmenybės bruožai. Ir po 4 pilnų puslapių atsiminimai neužbaigti, žadamas tęsinys.

H.Y.P. inicialais pasirašiusioji protokoliškai kruopščiai aprašinėja 1998 m. rugsėjo 19-20 Čikagoje įvykusį ev. ref. sinodą.

Su didžiausiu dėmesiu skaičiau Eugenijos Jasinskaitės-Dagienės apybraižą *Vienos giminės susiklostę likimai*. Straipsniui akstiną davęs, atrodo, bus Jokūbas Šernas, 1918 m. vasario 16-sios Lietuvos nepriklausomybės akto signataras. Nors lakoniškai, bet labai įdomiai aprašoma jo, jo žmonos, išgarsėjusio filmų aktorius, jų sūnaus, asmenybės. Aprašinėjami ir kiti Šernų giminės palikuonys, įskaitant Tomą Šerną, šaudytą-nesužadytą Medininkų munitėje. Bet čia rašančiam bangą ankstyvos jaunystės prisiminimų sukėlė kun. Adomo Šerno asmenybės ryškumas ir labai gera jo portretinė nuotrauka. Keletą 1940 m. vasaros savaitių praleidęs ev. ref. bažnytkaimy Švobichyje, prie geležinkelio tilto per Mūšą statybos, kun. A. Šerną kone kasdien matydavau, nes pusrūčiadavau ir pietuodavau jo žmonos valgomajame. Retsykais ir jis sėdavo prie valgomojo stalo, bet dažniausiai jį matydavom dideliame salone, pilname sunkių, brangių knygų.

kurias mes, trys gimnazistai, neįdrįsdavom nė apžiūrėti. Iš to tuomet viduramžių, susimąsčiusio, lėtai kalbančio, bet tėviškai į mus žvelgiančio ir neretai prakabinančio vyro šviesė nepaprastai ori, kilni asmenybė. Kai triumfuodami ateistai skelbė, kad kun. Adomas Šernas, tas didysis poliglotos, viešai atsiskė tikėjimo, tiesiai netilpo mano galvoje. Apybraižos autorė trumpai aprašo jo bausių materialinį skurdą bolševikų prispauždoje. Trumpai paminėjusi, kad 1964 birželį atsiskė kuni-gystės ir kad tai buvo “kaip trenksmas iš giedro dangaus”, toliau nekomentuoja. Už pusmečio (1965.I.6) Adomas Šernas mirė. Palaidotas Nemunėlio Radviliškio kapinėse.

Sulaukęs 85-rių, poetas Petras Zablockas pagerbiamas viešu laišku, kurį pasirašė Lietuvos kaimo rašytojų sąjungos valdyba, “Ukininko” žurnalo redakcija ir UAB “Dobilo leidykla”.

(Kun. dr.) Eugenijos Gerulis pirmu rašiniu gilinasi į naująją Lietuvos herbą (*Lietuvos herbas atkuriant*). Naująjį herbą laiko tinkamu. Antruoju trumpu rašiniu skelbia, jog Rusijos imperatorė Kotryna, Petro Didžiojo žmona, buvusi Latvijos lietuvaitė Morta. Autorius teigini remia bent keliais enciklopediniais šaltiniais.

Skautų organizacija nėra bažnytinė, skelbia H.Y. Petkus, straipsniu antraštėje. Akstina rašiniui davė iškilminga skautų eiseną, kurios priekyje žygiavo katalikų dvasininkai, o Lietuvos prezidentas juos sekė. Jai pridardamas, straipsnį papildė Vytautas Šliupas.

Kaip visada, labai įdomūs ir vertingi Jackaus Sondas-Somdeckio atsiminimai. Šį kartą 10 pilnų puslapių, o 6 iš jų – apie žydų tragediją Lietuvoje nacių siautėjimo (1941-44) metais. Velionis Sonda buvo vienas iš nedaugelio aktyvių žydų gelbėtojų. Objektiviai kalbėdamas, nepitaria visų lietuvių apkaltinimui dėl žydų kančių ir mirčių, bet neteisina jų žudytųjų. Tai blaivios mintys lietuvių-žydų bylose.

Nekrologais pagerbiami keli iškili ev. reformatai, kai kurie gerai žinomi visiems lietuviams, būtent Alena Vileišytė-Devenienė-Grigaitienė (1907-1999), Alfonsas Plepys (1911-1998), Emilija Janonytė Railienė, poeto Juliano Janonio sesuo, didelė geradarė (1903-1998), Marija Bubalaitė-Guobužienė (1908-1998). Išpausdinta keletas eilėraščių, jų tarpe pora Petro Zablocko. Yra keilolika religinio bei kultūrinio gyvenimo žinučių tiek išsiviskų, tiek iš Lietuvos.

Los Angeles lietuvių jaunimo sambūrio “Spindulys” 50-čio šventėje dalyvavo ir Toronto “Gintaras”. Iš kairės: “Spindulio” vadovė D. Varnienė, muzikos vadovas V. Ralys, Toronto “Gintaro” vadovai R. J. Karasiejai, Čikagos “Grandies” vadovė V. Fabianovich. Žemiau: Toronto “Gintaras” šoka jubiliejinėje “Spindulio” šventėje 1999.VI.27. Nuotr. V. Stoko

Daug religinio ir kitokio turinio retų išdėrbinių yra sukaupta didžiuliam klebonijos pastate mūsų senojoje Kernavėje. Juos apžiūri Ed. Šulaitis iš Čikagos. Nuotr. V. Kapočius

Mano kelias į literatūrą

(Atkelta iš 6-to psl.)

da apėmė mane viską išsakyti, kad nepajutau kaip pradėjau dirsti.

– Jeigu talentui reikia mai-vytis, rašiotis po kažkieno pa-dais, tai jis nieko vertas. Bet žo-dis gali pakeisti mąstymą, nuga-lėti tamsą, įžiebtį viltį ir virsti laisvės vėju! Tokiam žodžiui ne-reikia jokių ramentų, nes jis pats yra jėga ir turi nemirtingu-mo žymę! Kaip jūs neuždustate nuo tų nuvalkiotų temų.

– Literatūros darbuotojai pašnekosio metu atsiradęs vei-do raudonis persimušė į violeti-nę spalvą, blunkančio dangaus akys tapo baikšios ir piktos. Smilkinuose susiraičiusios krau-jagyslės išpampo, išsiplėtusios šnervės sunkiai gaudė orą. At-rodė, kad jį tuoj ištiks smūgis. Tačiau po minutės susitvardęs tarė:

– Jūs skleidžiate pavojingas idėjas. Tai panašu į sabotažą. Reikėtų jus tikrai į... beprotna-mį. Bet aš tolerantiškas... Pa-galvokite apie savo kūrinį atei-tį. Reikia kažkieno plačių pečių Jūsų talentui sužudyti. O mes galingi! Neapsirinkite, jei bend-radžiausim. Visi menininkai pradžioje maišosi, spyrioja, nori kažkokios laisvės, bet paskui praregi realijas. Neužtenka būti kad ir genijum! Reikia visų svarbiausia mokėti prisitaikyti prie aplinkos. Taip ir visoj gamtoje vyksta natūralioji atran-ka. Kas neprišaita – žūva.

O Jūs man patinka! Tokie visada turi naujų idėjų. Esate gabi. Dabar kaip tik laikas Jums pasireikšti. Manau leniniano tem-a praplėsite, neapvilsite mūsų.

Na ir atakulamas šitojo, – pagalvojau. Tokie, kurie po “žodžių antausio” lieka saldūs – patys aršiausi.

– Manau, kad Jus apviliu, gerbiamausias. Aš nepriklausau pagal Darvino teoriją tai roplių

klasei, kuri kiek įmanydama stengiasi prisitaikyti bet kokia kaina. Turite pakankamai išdresiruotų eiliuotojų. Sudie... – jau beveik tarpdury tariau.

– Einat pavojingą keliu! Jus išpėju, – išgirdau už nugaros trūkiojančių nuo pykčio rūstų li-terato balsą.

Taip baigėsi dar vienas ne-sėkmingas bandymas prabilti spaudoje.

Dar vienas bandymas

Buvau nusprendęs daugiau kelių į literatūrą neieškoti, ta-čiau po kiek laiko išgirdau, kad sostinėje dirba intelektualėnis už kitus literatas redaktorium. Gal su tuo rasiu bendrą kalbą? Reikia pabandyti.

Aš vėl žiloje sostinėje pas-pagynusį, inteligentiškos iš-vaizdos literatą jo kabinete. Jis greitomis susipažinęs su mano kūryba tarė:

– Trumpai galu pasakyti apie Jus vienu sakiniu: ryškūs talentas, pasikylęs idealistiniai-ma pasaulyje. Jūsų eilėraščių fi-losofija nepriimtina tarybinei santvarkai. Be to, komunistinei visuomenei svetimas liūdesys, skausmas, super gilūs mąstymai apie egzistenciją. Tarybinė li-teratūra kupina optimizmo, o Jūs eilėraščiuose liūdesys, skaus-mas tiesiog žydi. Jei, pasuktu-mėt kitu keliu... komunizmo aušros link...

– Ačiū, – pertraukiau paš-nekovą. Geriau liksiu su savo liūdesiu ir skausmu. Maitytis nemoku. Saulė kyla ir leidžiasi ir be komunizmo! O tai, ką pa-sakėte apie mano kūrybą, – nuostabu.

– Aš nieko Jums girtino ne-sakiau, – kiek sutrikęs praleme-no redaktorius ir užbaigė šaltu oficialiu balsu.

– Mes Jūsų kūrybos ne-spausdinsime ir aplamai Jūs be-perspektyvū!

Buvusio kario eilėraščiai

Balys Raugas – karys (dimisijos majoras) ir plačiai žinomas išseivijoje visuomenininkas. Jis darbuotas bei kūrybingas ir raš-tijos baruose. Redaktorius, belet-ristas (“Gyvenimo apysaka”, “Tėvynės labui” 1997 m.). Jau-nystėje uteniškis B. Raugas pa-sireiškė ir kaip poetas. Dabar jis išleisidino atskira knygele savo jaunystės eilėraščius – “Prae-ties aidai”. Tiksliai antraštė, ku-kiai gražus viršelė – tėviškės eže-ro vaizdas (dailininkė – Ban-gulė Raugaitė) ir nuotaikingi patriotiški jaunatviški posmai; porai iš jo eilėraščių sukurta ir muzika – tapo dainomis. (muzi-kė – Anelė Kaulinytė).

B. Raugas – geras lietuvių kalbos žinovas ir, kaip poetas, yra išugdęs lengvą, grakštų sti-lių. Jo ketureiliai lengvi skaityti ir vis su idealia potekste. Pvz. dalis eilėraščių iš “Ką savanoris pasakojo”:

*Tada mus laisvė paviliojo.
Užbūrė tarsi žodis mus!
Ir ejoje visi lig vieno,
Palikę tėviškės namus...*

Atsiūsta paminėti

KUNIGO ZDEBSKIO MAL-DA. Sudarė, parengė ir redagavo S. Loretė Teresė Paulavičiūtė, MICP. Dailininkė – Liuda Sidarienė. Vir-šelis – Audronės Martinaitės. “Katalikų akademijos” leidykla (A. Jakšto 9, Vilnius). Tiražas – 3000 egz. Vilnius, 1999 m., 168 psl.

PENSININKAS, 4/99, XV me-tai, JAV LB socialinių reikalų tary-bos leidinys, 40 psl. ir viršeliai. Re-

BALYS RAUGAS ir MARIJA JURKŠ-TAITĖ-RAUGIENĖ sutuoktiniai die-ną prieš 60 metų Lietuvoje. Balui Raugui dabar – 85 metai amžiaus. Gyvena JAV-se. Iš žurnalo “Kardas”

*Mes daug skausmų patyrėme
Ir daug vargų pakėlėme...
Bet Nemuno padangėje
Iškelėm laisvės vėliavą...*

Yra jaunystės svajonių, meilės, gamtos, patriotinių net ir religinių eilėraščių (“Kario malda” ir kt.)

Balys Raugas, PRAEITIS AI-DAL. Eilėraščiai. Išleido “Ra-movė”, JAV. 1999 m. Tiražas – 300. A.R.

daktoriaus K. Milkovaitis, 18421 Le-mon Dr., Apt. 415, Yorba Linda, CA, 92886, USA. Tel. 714 777-1617. Administracija: E. Sirutienė, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629, USA. Tel. 773 476-2655. Žurnalas išėina 8 kartus per metus. Prenu-merata Kanadoje ir kitur užsienyje \$25 (JAV).

KREDITO UNIŲ ŽINIOS, nr. 2, Lietuvos kredito unijos Desjar-dins atstovybės iliustruotas infor-macinis leidinys, 8 psl.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Česlovas Milašius (Czesław Milos), Lietuvoje gimęs lenkų rašytojas, poetas, Nobelio premijos laureatas, š.m. liepos 14 d. vėl lankėsi savo gimtinėje, Šateinių dvare, lydimas savo žmonos ir brolio bei prof. Algirdo Avižinio, tvarkančio Č. Milašiaus gimtinės fondą. Svečias čia susitiko su Kėdainių rajono ir Kauno apskrities vadovais bei žurnalais. Šios viešnagės pagrindinis tikslas buvo atidaryti įrengtą kultūros centrą atstatytame autentiškame dvare sūvime. Kaip ELTA pranešė, tam darbu atlikti Kėdainių AB “Lifosa” skyrė pusę milijono litų. Moralinės paramos susilauk-ta iš paties prezidento V. Adam-kaus. Atnaujinto svirno pirmame aukšte įrengta erdvi konferencijų salė, antrame – keletas poilsio kambarių su visais patogumais. Savo kambarį žiūrėdamas pro di-delį langą rašytojas matys Kėdai-nių šventovių bokštus, kai vasaromis atvykus paatostogauti Šatei-niuose. Tos galimybės svečias ne-atmetė.

Jonas Mekas, Niujorke gyvenantis poetas ir filmų kūrėjas, į Lietuvą siunčia vadinamuosius vaizdalaikius, tenai rodomus valstybinėje televizijoje. Prieš po-rą metų Lietuvos TV žiūrovus ir filmų kritikus labai sudomino J. Meko vaizdalaikiškas “Iš niekur”.

Šiomet Lietuva pasiekė antrasis toks, pavadintas “Iš savęs”. Fil-mas sukurtas parodai “Slenkstis”, kuri vėl š.m. gegužės mėnesį Obeliuose. Kūrinys skirtas norin-tiems nusizudyti. Autorius juo nori įtikinti, kad nereikia žudyti, nes gyvenimas kiekvieną sekundę prasideda iš naujo. G. Žalneravi-čiūtė “Lietuvos aide” cituoja J. Meką: “Jei yra tokių problemų, kurios verčia tave galvoti apie sa-vižudybę, būtina pakeisti visą gy-venimo stilių (...) tai reikia pada-ryti drastiškai, nes tokiu atveju negalima elgtis mandagiai”. J. Mekas gimė 1922 m. gruodžio 23 d. Semeniskiu kaime, Biržų apskr. Vokietijoje studijavo filo-sofiją ir romanistiką. Daug savo kūrybinio talento paaugojo filmų menui puoselėti.

Tarptautinė knygų mugė vy-ko š.m. birželio pabaigoje Jeru-zalėje. Joje pirmą kartą dalyvavo ir Lietuva. Kaip ELTA skelbia, Lie-tuvos knygas pristatė Izraelyje gy-venantis ir lietuviškai rašantis, ne vienos premijos laureatas Iech-o-kas Meras, pabrėžęs šio įvykio svarbą lietuvių ir žydų santy-kiams, išreiškęs viltį, kad lietuviš-koji knyga Izraelyje suras skaity-tojų. Mugėje lietuviškoms knygo-mis ypač domėjosi iš Lietuvos ir Rusijos kilę žydai. Žmonės paei-davo nusipirkti lietuvių kalbos žo-dynų, žemėlapių, informacinių leidinių. Didelį pasisekimo susi-laukė M. K. Čiurlionio albumas. Mugėje lietuviškos knygos nebu-vo pardavinėjamos, tačiau kiek-vienas galėjo jų užsisakyti. “Lie-tuviškų knygų” direktorė J. Za-barskaitė Lietuvon parsivežė apie šimtą užsakymų – privačių asme-nų, Jeruzalės universiteto, Izrae-lijo bibliotekų. Bibliotekose “Sio-nistinis forumas” įvyko S. Gedos poezijos vakaras, dalyvaujant pa-čiam poetui. Jo kūryba buvo skai-zdoma lietuvių ir hebrajų kalbomis.

Tarptautinė religinė tema knyglenkų konkursą “Ex libris. Kryžių kalnas. Šiauliai 1999” lai-mėjo vilnietė dail. Taida Balčiū-naitė, gavusi pirmąją premiją – 1500 litų. Laureatė mišria grafi-ko technika sukūrė knyglenkų rinkinį, skirtą šv. Tėvui Jonui Paului II, Šiaulių vyskupui Eug. Bartuliu, Šiaulių vyskupijos kūr-ijos bibliotekai, Kryžių kalno bro-lijų vienuolyno bibliotekai, Bazi-lionų šventovei. Antrą vietą lai-mėjo italas dail. T. Pietro Paolo. Trečioji premija padalinta dail. M. Vilčiūni ir italui dail. Br. Goz-zo. (“LA” 1999.VII.9). Snk.

Išseivijos plakatų paroda Mažvydo bibliotekoje

J. ŽYGAS

Išseivijos plakatų parodos atidarymas įvyko birželio 25 d. valstybinėje Lietuvos M. Mažvydo bibliotekoje. Programai vadovavo bibliotekos meno sky-riaus vedėja Laimė Lukošienė, kuri po trumpo atidarymo žodžio pakvietė kalbėti Silviją Vėlavienę, lituanistikos sky-riaus vedėją. S. Vėlavienė pasidžiaugė geru bendradarbiavi-mu su išseivijos visuomenėmis, kultūrinėmis organizacijomis bei pavieniais asmenimis, kurie siunčia bibliotekai sukaupus 1944-1999 metų išseivijos knygų ir periodinių leidinių rinkinius. Šią parodą surengti mus pa-skatino rašytojo-bibliofilo Stasio Džiugo iš Čikagos padovanotas plakatų rinkinys. Jis jau keletą metų siunčia M. Mažvydo bi-bliotekai ypač retus ir vertingus leidinius. Po pristatymo pakvie-tė kalbėti patį kaltininką.

St. Džiugas išreiškė didelę

padėką už jam leistą tarti žodį šioje garbingoje institucijoje, ypač kai sužinojo iš p. Silvijos ir pamatė, kad jo pavadė įrašyta tarp kitų garbingų bibliotekos rėmėjų ant lentos specialioje bibliotekos vietoje. Sakė, kad šiandien jam yra didelė šventė, nes jaučias gražinęs nors mažą dalelę skolos savo gimtajam kraštui, kurį su žmona Sofija tu-rėjo palikti 1944 m., nes kito pasirinkimo nebuvo.

Po to kalbėjo poetas Kazys Bradūnas, kuris paryškino, kad tie plakatų yra savotiški liudi-ninkai, primenantieji, jog išseiv-ja visą laiką buvo gyva, vyko kultūrinis gyvenimas. Šiandien jis pats, žiūrėdamas į vieną ar kitą plakatą, pasijuntąs jaunes-nis 10 ar 15 metų, nes atrodė, kad dar neseniai tai buvo. Jis pats tuose renginiuose dalyva-vo. St. Džiugui tarė gerą žodį, prisimindamas, kad su juo dirbo daug metų “Drauge”, tik skir-

Tarptautinę parodą “Žalgi-rio mūšis”, vykstančią Vilniuje, š.m. birželio 28 d. aplankė 100,000 lankytojas H. Klement-vičius ir buvo apdovanotas pa-veikslo reprodukcija bei specia-liomis knygomis. Kaip ELTA ra-šo, jis yra trečiasis apdovanotas parodos lankytojas. Pirmoji dova-na atiteko 10,000-tajam lankyto-jui J. Balčikonui iš Panevėžio, antroji 50,000-tajam – R. Boli-nei iš Druskininkų. Numatoma dar apdovanoti 150,000-tąjį lan-kytoją.

Fotomenininkas A. Kezys Šiaulių fotografijos muziejuje su-remė parodą “Lietuva 2000. Įvaizdžiai iš XX amžiaus”. L. Pe-leckis-Kaktavičius “Lietuvos ai-de” (1999.VII.13) rašo, kad “me-nininkas parodo, ką gali fotografo ir kompiuterio sąjunga”. Rezulta-tas – gerai pažįstami objektai tarp netikėtų spalvų ir išspalvųjų tampa beveik nebeatpažįstami. Pasak menininko, turėtų jau atsirasti žmonijai, kurie moderniomis prie-monomis sugebėtų pateikti auten-tiško meno šedevrų. Paroda pake-liaus po Lietuvą, vėliau ją pama-tys JAV žiūrovai.

Filmą apie Adomo Micevi-čiaus vaikystę ir jaunystę “Lietu-va, tėvyne mano” š.m. liepos 12 d. “Skaitytojų” kino centre Vilniuje pristatė Lenkų institutas. Pusan-tros valandos dokumentinis fi-lmas, sudarytas iš trijų dalių, pa-rodo gimtąsias poeto vietas, kur brenodo pirmieji jausmai, išreikšti kūrybiniais posmais. Filmuota Gudijoje ir Lietuvoje. Kaip “Lie-tuvos aide” (1999.VII.13) rašo-ma, rodomi vietoviu vaizdai pa-lydimi laisvų skaitymų, o komentari – baladžių bei eilių deklamavimu. Filmą režisavo rež. T. Bystram.

Mažosios Lietuvos enciklope-dija numatoma išleisti trimis to-mais. Šią vasarą posėdžio susirin-ko šio svarbaus leidinio redakci-jos nariai: dr. M. Purvinas, M. Purvinienė, V. Gocentas, G. Šer-nas, prof. Z. Zinkevičius ir Br. Kmitas. Jų nuotrauką ir trumpą apskr. Vokietijoje studijavo filo-sofiją ir romanistiką. Daug savo kūrybinio talento paaugojo filmų menui puoselėti.

Tarptautinį religinę tema knyglenkų konkursą “Ex libris. Kryžių kalnas. Šiauliai 1999” lai-mėjo vilnietė dail. Taida Balčiū-naitė, gavusi pirmąją premiją – 1500 litų. Laureatė mišria grafi-ko technika sukūrė knyglenkų rinkinį, skirtą šv. Tėvui Jonui Paului II, Šiaulių vyskupui Eug. Bartuliu, Šiaulių vyskupijos kūr-ijos bibliotekai, Kryžių kalno bro-lijų vienuolyno bibliotekai, Bazi-lionų šventovei. Antrą vietą lai-mėjo italas dail. T. Pietro Paolo. Trečioji premija padalinta dail. M. Vilčiūni ir italui dail. Br. Goz-zo. (“LA” 1999.VII.9). Snk.

tingose pareigose. PLB atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis taip pat pasidžiaugė šios parodos svar-ba, reikšdamas padėką šios pa-rodos rengėjams. Paskutinį žodį tarė programos vedėja, dėkoda-ma visiems už dalyvavimą.

Plakatų parodos atidarymas sutraukė gražų būrį dalyvių net ir akademikų. Atidaryme dalyvavo ir seimo narys dr. K. Bobelis.

Apie parodą buvo rašoma “Lietuvos rytu”, “Lietuvos aide” ir kitoje spaudoje. Parodos ati-darymą rodė televizija “Panora-mos” programoje, kuri matoma visoje Lietuvoje. Pernai teko matyti japoniškų plakatų parodą, kuri taip pat vyko M. Mažvydo bibliotekoje. Šiaip ar taip plakatų yra ryški komercinio meno šaka. Vakarų pasaulyje dabartinis mėtų gal 80% ar net daugiau dailininkų vienu ar kitu būdu yra susiję su komerciniu menu.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 3.15%	Asmeninės paskolas nuo 7.75%
180-364 d. term. ind. 3.80%	Sutarties paskolas nuo 7.75%
1 metų term. indėlius 4.45%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu 7.00%
2 metų term. indėlius 4.80%	1 metų 7.00%
3 metų term. indėlius 5.00%	2 metų 7.35%
4 metų term. indėlius 5.15%	3 metų 7.55%
5 metų term. indėlius 5.40%	4 metų 7.70%
1 metų GIC-mėn. palūk. 4.45%	5 metų 7.80%
1 metų GIC-met. palūk. 4.70%	
2 metų GIC-met. palūk. 5.05%	Su keičiamu nuosimčiu 1, 2, 3 metų 5.95%
3 metų GIC-met. palūk. 5.25%	
4 metų GIC-met. palūk. 5.40%	
5 metų GIC-met. palūk. 5.65%	
RRSP, RRIF ir OHOSP	
"Variable" 3.00%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 4.70%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 5.05%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 5.25%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 5.40%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 5.65%	
Taupomąją sąskaitą iki 2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
 - Skalbimo mašinos, džiovintuvus
 - Oro drėkintuvus (Humidifiers)
 - Indų plovimo mašinos, virykla
 - Šaldymo sistemos, šaldytuvus
- Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
- Skambinti R. Jareckui**
tel. 416 370-3539 arba 905 502-9614
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR LENKIJĄ

\$1.99 už kilogramą + \$20 už pristatymą
SKAMBINTI

905 545-8868 – Asta arba Beatas Brasai
Siuntiniai paimami iš namų nemokamai. Perduodame pinigus.
Adresas: 23 Springer Ave., Hamilton, Ont. L8M 2W7

ROYAL LEPAGE

Jeį norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadui mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

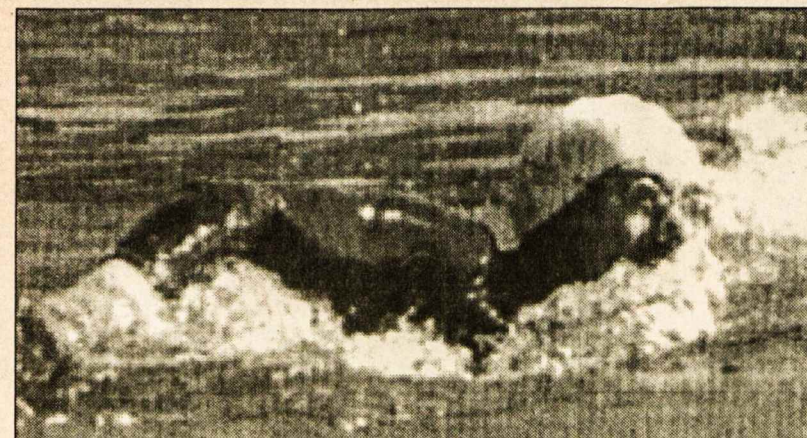
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

VISAIS NEKILNOJAMO TURTO KLAUSIMAIS – PARDAVIMU AR PIRKIMU – sąžiningai patarnausiu.

PIRMIAUSIA PRAŠAU SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker

Tel. 416 769-1616; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9

VIDMANTAS URBONAS savo istorinio žygio Nemuno vandenimis metu – per 8 dienas nuplaukė 460 km nuo Gudijos iki Rusnės
Nuotr. V. Kapočiaus

KANADOS ĮVYKIAI

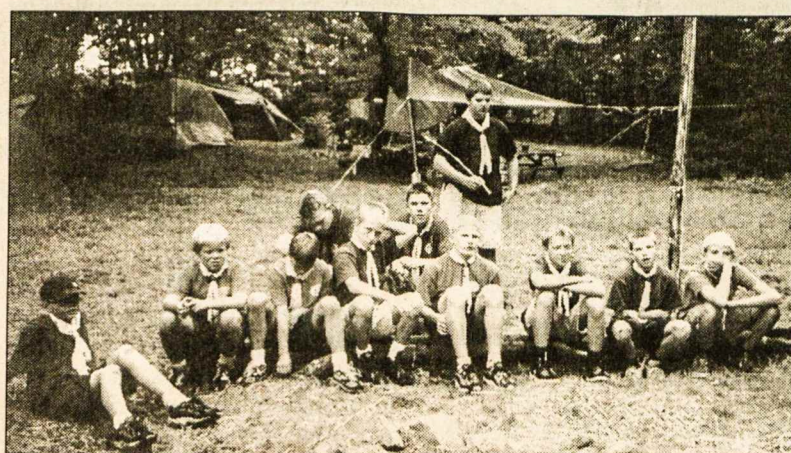
(Atkelta iš 1-mo psl.)

ventojus už nemažus atlyginimus.

2008 metų olimpiados rengimas Toronte, kaip apskaičiuota rengėjų taryba, kainuotų apie \$2.9 milijono. Vien tik reklama ir pastangos laimėti varžybas prieš kitus kandidatuojančius miestus kainuos apie \$22 milijonus. Šiuo metu galvojama, kad olimpiada Toronte duotų apie \$90 milijonų pelno, neskaitant miesto ir apylinkių ekonomiją įdėtų pinigų. 2008 metų olimpiados vietovės rinkimas bus 2001 metais. Šiuo metu Toronto savivaldybė, Ontario provincinė ir Kanados federacinė valdžios pinigų šiam projektui nežada duoti.

XIII "Pan American" sporto žaidynės Vinipege, trukusios 18 dienų, baigėsi. Buvo varžytasi dėl medalių net 327 įvairių sporto šakų varžybose. Šį sykį Kanada pasirodė geriau negu bet kada ankstesnėse "Pan American" žaidynėse: laimėta net 64 aukso, 52 sidabro ir 80 bronzos medalių, iš viso 196. Kaip jau įprasta, JAV laimėjo daugiausia medalių (296), Kanada pasiliko antroje vietoje, po jos sekė Kuba su 156 medaliais, Brazilija (101), Argentina (72), Meksika (57), Kolumbija (42), Venezuela (40); kitos 19 valstybių surinko mažiau medalių, nuo 1 iki 13. Žaidynės atrodė pasisekę gerai, buvo ypatingai įspūdingų momentų, kaip netikėtas beisbolo laimėjimas rungtynėse su JAV (vėliau laimėtas bronzos medalis), laimėjimas vieno taško persvara moterų krepšinio pusbaigėje prieš Braziliją likus tik 2 sekundėms laiko, laimėjimas softbolo baigminėse rungtynėse prieš JAV, paskutiniame kėlinyje paskutiniam žaidėjui mėginant savo laimę. Sekančios "Pan American" žaidynės bus po 4 metų San Salvador mieste.

Keliaujantieji lėktuvais gali pagaliau lengviau atsikvėpti: streiku grėsmė dingo. Pirmiausia buvo grasinama lėktuvų skrydžių kontrolės tarnautų streiku visoje Kanadoje; vėliau "Air Canada" bendrovės palydovų streiku – įtampa iki paskutinės minutės, bet susitarta laiku; dar vėliau mechanikų bei bagažo tvarkytojų streiku. Pastarasis buvo neseniai išvengtas paskutiniu momentu susitarus jų unijai su bendrove.

Toronto lietuviai skautai, šią vasarą stovyklavę "Romuvos" stovyklavietėje
Nuotr. A. Dailydės

Nešiojamų telefonų ("Cellular phones") Kanadoje jau 6 milijonai. Šie telefonai buvo įvesti 1985 metais. Dabar jų populiarumą galima pastebėti visur ir visada: automobilių vairuotojai skrieja greitkeliais su telefonu prie ausies; telefono, tūnancio švarko kišenėje ar moteriškame rankinuke, skambintis pertraukia tylą susirinkimuose, minėjimuose, vestuvėse, teatruose, restoranuose, autobusuose. Net telefono etiketas pasikeitė. Vietoj įprasto sveikinimo "Kaip einasi?" ("How are you?") girdisi "Kur dabar esi?" ("Where are you?"). Jau girdisi balsų, norinčių uždrausti nešiojamų telefonų vartojimą vairuojant automobilį, nes atitraukiamas dėmesys nuo pagrindinio užsiėmimo – saugaus vairavimo. Tačiau tenka pripažinti, kad daugeliu atvejų nešiojamasis telefonas yra labai praktiškas, naudingas ir nepažinomas, ypač moterims kaip saugumo laidas.

Nauja svetima širdis buvo įstatyta į pusantrų metų berniuko Robbie krūtinę Toronte "Sick Childrens' Hospital". Šeši chirurgo atliko tris valandas trukusią operaciją. Robbie gimė sveikas, bet jau po 4 mėnesių

Skautų veikla

Kanados rajono skautų-čių stovykla "Romuvose" įvyko rugpjūčio 1-14 d.d. Pirmąją savaitę vadovavo ps. R. Baltaduonytė-Lemon, komendantė buvo ps. A. Puzerytė. Suvažiavo 112 skautų-čių. Oras buvo geras. Vyresnieji apsigyveno palapinėse o vilkiukai, paukštytės – nameliuose. Giliukai ir liepsnelės su tėveliais – palapinėse. Jų vadovė ps. D. Petrauskienė. Nemažas skaičius vadovų-čių atvyko iš "Azuolo-Gintaro" mokyklos, kurių tarpe šešios sesės buvo iš Los Angeles. Iš Ročesterio vietininkijos stovyklavė šeši. Antrą savaitę iš Montrealo – irgi šeši su vadovais s. A. Gapučiu ir ps. G. Bulota. Stovykla atidaryta rugpjūčio 1 d.

Po iškilmų buvo perskaiityti LSS brolijos ir seserijos VS įsakymai, kuriais pakelti į paskautininkio-kės laipsnius, Ročesterio vietininkijos vadovai: Aleksas Gečas ir Rūta Gečienė. Įžodį pravedė VS pav. v.s. R. Otto.

Prasidėjo darbščioji savaitė. Be pagrindinės užsiėmimų programos, gražiai sutvarkyta vėliavų aikštė, pastatyti 5 nauji kryžiai bei kiti paragražiniai, atnaujintas Lietuvos žemėlapis ir nudažytas mūsų vėliavos spalvomis. Tai sk. vyčių kand. vadov sk.v.v.s.l. E. Pečiūlio darbai. Viduriniams savaitgalio vėliavų aikštė

Sportas

Žinios iš Lietuvos

– Prestižinėse daugiadienėse moterų dviračių lenktynėse "Tour de France" pergale šventė 23 metų Dianą Žiliūtę. Kita Lietuvos dviratininkė Edita Pučinskaitė užėmė trečiąją vietą. D. Žiliūtė buvo padaryta staigmena atvežus prie baigės jos tėvus iš Lietuvos.

– Du iš trijų Lietuvos disko metikų pateko į pasaulio čempionato baigmę. Rugpjūčio 22 d. atrankos varžybose Virgilijus Alekna nusiviedė diską 65 m 86 cm. Tarp 37 dalyvavusių metikų V. Alekna buvo pirmas, Vaclovas Kidys – 11-tas, Romas Urbantas – 27-tas.

– Rutulio stumime Saulius Kleiza užėmė 10-tą vietą.

– Po penkių moterų septinkovės rungčių Remigija Nazarovienė pakilo į aštuntąją vietą.

– Pirmąsias Lietuvos krepšinio federacijos (LKF) moterų krepšinio taurės varžybas, vykusias Klaipėdoje ir Palangoje, laimėjo Vilniaus "Lietuvos telekomas". Antrąją vietą užėmė Kauno "Laisvė" ir trečiąją – Klaipėdos "Žuvėdra".

– Kelne (Vokietija) vykstantį Europos moterų žolės riedulio penktąjį čempionatą Lietuvos rinktinė pradėjo pergale įveikdama Prancūzijos sportininkes 3:1.

– Europos jaunimo futbolo čempionato devintoje atrankos grupėje pirmoje vietoje stovi Čekija, antroje – Belgija, trečioje – Lietuva.

– Zagrebe (Kroatija) vykstančių pasaulio karšių sporto žaidynių graikų-romėnų imtynių varžybose Mindaugas Ezerkis svorio grupėje iki 97 kg užėmė trečią vietą, O Mindaugas Mizgaitis – šeštąją. V.P.

buvo pastebėta širdies liga, kurios pagydyti neįmanoma. Jo tėvai atgabeno Robbie iš savo namų Vankūverio saloje į Torontą, kur jie 10 mėnesių laukė naujos širdies. Operacija buvo sėkminga, ir Robbie jau sveiksta namie.

G.K.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 115 milijonų dolerių

MOKA:

3.05% už 30-89 dienų term. indėlius	4.70% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
3.15% už 90-179 dienų term. indėlius	5.05% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
3.80% už 180-364 dienų term. indėlius	5.25% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
4.45% už 1 m. term. indėlius	5.40% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
4.80% už 2 m. term. indėlius	5.65% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
5.00% už 3 m. term. indėlius	3.00% už OHOSP (variable rate)
5.15% už 4 m. term. indėlius	2.00% kasd. pal. čekių sąsk.
5.40% už 5 m. term. indėlius	3.75% už JAV dol. 1 m. GIC
4.45% už 1 m. GIC mėn. palūk.	2.50% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.
4.70% už 1 m. GIC invest. pažym.	(US dol. Sav. Acc.)
5.05% už 2 m. GIC invest. pažym.	
5.25% už 3 m. GIC invest. pažym.	
5.40% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.65% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	

(variable rate)

4.70% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.

5.05% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.

5.25% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.

5.40% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.

5.65% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.

3.00% už OHOSP (variable rate)

2.00% kasd. pal. čekių sąsk.

3.75% už JAV dol. 1 m. GIC

2.50% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.

(US dol. Sav. Acc.)

Laurus laimėjęs iškeliauo

A. a. didžiojo sportininko Prano Lubino laidotuvės

Liepos 8 d. Glendale, Kalifornijoje, dėl širdies sutrikimo mirė krepšinio pionierius Pranas Lubinas (Frank John Lubin). Pranas buvo gimęs 1910 m. sausio 7 d. Los Angeles mieste. Tėvai buvo atvykę iš Lietuvos. Tėvas – suvalkietis, motina – aukštaitė. Studijavo jis Berkeley universitete teisės mokslus, kuriuos baigė bakalauru laipsniu. Tačiau dirbo filmų bendrovėse Hollywood'e. Žaidė krepšinį, domėjosi ir kitomis sporto šakomis. 1936 m. JAV krepšininų komanda laimėjo aukso medalį Berlyno olimpiadoje. 1937 m. su Lietuvos rinktinė laimėjo pirmą vietą antrame Europos čempionate Rygoje. 1938 m. dirbo Kauno policijos mokykloje sporto instruktorium. 1938 m. Tautinėje olimpiadoje Kaune su JAV lietuvių krepšininų komanda laimėjo aukso medalį. 1939 m., žaisdamas Lietuvos krepšinio rinktinėje, tapo Europos čempionu.

Tais metais grįžo į JAV ir dirbo daugelyje filmų bendrovių ("20-th Century Fox" ir kitose). Palaikė ryšius su lietuviais, lankydamsis Kalifornijos lietuvių dienių iškilmėse ir svarbesniuose Šv. Kazimiero parapijos renginiuose.

1989 m. Pranas Lubinas su žmona apsilankė Lietuvoje Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse ir ten buvo pagerbtas kaip Lie-

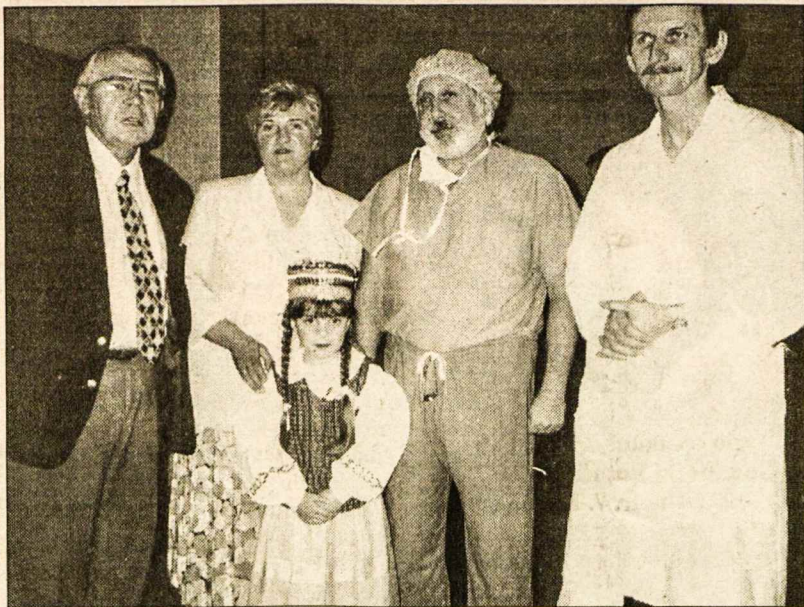
tuvai laimėjęs laurus.

Gedulinės Mišios buvo Iškūnijimo (Incarnation) šventovėje Glendale, iš kur buvo palydėtas kaip II pasaulinio karo veteranas į National Cemetery Riverside. Laidotuvėse dalyvavo daug žmonių, tarp jų prel. J. Kučingis su kan. J. Gražuliu iš Alytaus, kuris pavadavo kun. Stasį Anužį, išvykusį atostogų į Lietuvą.

Su velioniu atsiseikindamas inž. A. Mažeika Lietuvių sporto veteranų vardu prisiminė, kad Pranas Lubinas su dideliu atsidėjimu treniravo Lietuvos krepšininčius ir su jais atsiekė didelių laimėjimų. Jis nusipelnęs Lietuvos krepšinio tėvo vardą. Inž. G. Kazlauskas atsiseikindamas sakė, kad velionis išpopuliarino krepšinio sportą, kuris jo dėka tapo tautiniu lietuvių žaidimu.

A. Mažeika įteikė velionies našlei Marijai Agnes, su kuria Pranas išgyveno 64 m., neseniai Lietuvoje išleistą knygą "Neatsilūgstančios krepšinio bangos". Joje daug rašoma ir apie Praną Lubiną. Liko sūnus ir duktė, šeši vaikaičiai ir vienas provaikaitis.

Amerikiečiai kalbėtojai, atsiseikindami vadino jį savo šalies ambasadoriumi. Ne mažiau jis yra nusipelnęs ir savo tėvų gimtajai žemei, sportą iškėlęs į aukštumas. Jo vardas liks amžinai lietuvių tautos kultūroje bei istorijoje. Ignas Medziukas

"Vilties partnerystės" koordinatorius dr. G. Sabataitis (iš k.) iš JAV, J. Brencienė su dukrele Ieva, prof. G. Goldberg iš JAV, gyd. A. Šlepavičius paskutinę operacijų dieną

Penkeri vilties ir sveikatos metai

J. BRENCIENĖ

Perskaityta žinutė laikraštyje "Lietuvos sveikata" apie penktą gydytojų iš Klyvlando kelionę į Lietuvą nutiekė šventiškai ir sujaudino. Mintis apie vėl operuojamą dukrą, jos sveikatą ir pooperacinį laikotarpį.

Lietuvaitė Ievutė Klaipėdos miesto ligoninės veido ir žandikaulio centro steigėją prof. J. DiStepano ir jį lydėjusius gydytojus sutiko su lino rankšluostėliu, papuoštu rūtų šakele su degančios žvakelės aukurėliu bei dviem stovinčiom vaikų statulėlėmis. Tai simbolizavo Lietuvą, viltį ir vaikus.

Šeštadienį vyko paruošiamieji darbai. Vaikai buvo atrenkami operacijoms. Deja, trumpas buvo laikas tokiom sudėtingom operacijom, ir ne visiems vaikams spėta padėti. Reikia betgi tikėtis, kad "Vilties partnerystės" programa plėsis ir stiprės teikdama sveikatą ir gyvenimo džiaugsmą. Malonu girdėti programos koordinatoriaus Lietuvoje gydytojo H. Šlepavičiaus žodžius, kad daromos ne tik veido ir žandikaulio operacijos, bet ir kitose medicinos srityse tariamasi su Klaipėdos ir Kauno klinikų gydytojais, kurie dalyvauja amerikiečių atliekamos operacijose. Energingi ir

darbštūs profesoriai John DiStepano ir Gerald Goldberg, anesteziologai ir seselės aukojos dėl mūsų vaikų savo lėšas, atostogas ir gerumą, kuris sušildė ir nuramino susirūpinusias mamas.

Puikiai gydytojų grupę rūpinasi koordinatorius Amerikoje dr. G. Sabataitis, o šį kartą ir vertėja, operuojamų vaikų globėja Dana Čipkienė iš Klyvlando. Jos dėka pacientų mamos galėjo laisviau bendrauti su užsienio gydytojais, kartais gauti ir moralinės paramos, kuri yra labai reikalinga operacinės laukiamajame. Kiekvienas pokalbis ar gydytojų šypsena duoda motinai pasitikėjimo, stiprybės, mažina įtampą esant ligoninėje.

Labai sujaudino Danos Čipkienės įteikta parama mano globojamiems neigaliams vaikams. Už tai esu labai dėkinga ir sergančių vaikų vardu tariau aciu mieloms sesutėms Danutei Mikoliūnienei, Aldonai Ambrazienei, Birutei Gedvilienai, taip pat Aldonai Ožinskienei, gerb. Česlovui Šatkui ir BALFo skyriui Klyvlande. Tegul Jūsų išdalyta meilė plinta ir gausėja nušviesdama ir sušildydama mūsų būitį. Visokeriopos sėkmės, sveikatos linkių "Vilties partnerystės" gydytojams, rėmėjams, aukotojams. Aciu, brangieji, už Jūsų gerus darbus.

JAV Baltijos fondo parama...

(Atkelta iš 5-to psl.)

svarbi Jurbarko problema – gyventojų užimtumas (ypač jaunimo). Todėl Baltijos fondo darbuotojai kartu su suaugusių švietimo ekspertu R. Poormanu ir Jurbarko savivaldybės bei apskrities vadovais mano, kad tokiame bendruomenės švietimo centre galėtų jungtis visos šios poreikių grupės.

Tokių institucijų veikloje Baltijos fondo darbuotojai mato dideles bendruomenių plėtros galimybes. Čia galima būtų stiprinti ir telkti į vieną bendruomenės branduolį ir verslininkus, ir nevyriausybinių organizacijų atstovus, ir valdininkus bei visus aktyvius bendruomenės narius.

Išvykdamas profesorius R. Poorman pažadėjo, jog liepos

mėnesį jau bus parengęs tokio švietimo centro detalai išplėtotą projektą. Turint tai, bus galima ieškoti potencialių finansuotojų, kurių, rajono savivaldybės iniciatyva, atrodo, žada ieškoti Nyderlandų socialinės rūpybos institutas.

Šia proga norėtume paraginti ir užsienio tautiečius susidomėti Lietuvos mažų miestelių likimu. Parašykite mums, jei turite idėjų, gerų verslo kontaktų ar kitokių patarimų, pasiūlymų. Gal susidomėsite ir nutarsite pavasariui Jurbarko ūkininkų įrengtose poilsio vietėse ant vaizdingo Nemuno kranto? Jūsų minčių lauksime JAV Baltijos fonde adresu: Jakšto 9 - 21, Vilnius 2600, Lietuva. Arba rašykite lz.USBf@takas.lt

Tėviškės žiburiai • 1999.VIII.24 • Nr. 34 (2581) • psl. 9

SKAITYTOJAI PASISAKO

SIBIRIEČIŲ VAIKAIČIAI

Iš Kanados lietuvių gavome labdaros siuntas ir finansinę paramą tremtinių vaikaičių mokyklai "Lietuvių Namai" Vilniuje. Siuntinius palikome nuo rugsėjo mėnesio atvykstantiems naujiems mokiniams. Gautos aukos bus naudojamos gyvenamųjų patalpų paruošimui naujiems mokslo metams. Šiemet mokslo metus baigė 250 mokinių. Sėkmingai baigiamuosius egzaminus išlaikė 15 abiturientų, kurie dabar laiko stojamuosius egzaminus į aukštąsias mokyklas. Džiaugiamės, kad visi pasilieka Lietuvoje. Vadinas, darbas nenuceina veltui...

Kasdien į mokyklą atnešami arba atsinešiami nauji pareiškimai apie norą mokytis mūsų mokykloje. Nors valdžia griežtai apribojo naujų mokinių skaičių, mes manome priimti visus, kurie atvyks iš amžino įšalo žemių – Sibiro, Altajaus, Kazachstano ir kitų tolimųjų kraštų. Negi leisime lietuviams mokytis ne-lietuviškose mokyklose. Mes matome, kokia sunki finansinė padėtis šiuo metu Lietuvoje, tačiau nematome, kad dėl to turėtų patirti skriaudą likimo nuskriaustųjų vaikaičiai ir provaikaičiai.

Nuosirdus aciu Kanados lietuviams, taip nuosirdžiai besirūpinančiais Tėvyne ir mūsų mokyklos reikalais. Te padeda jums Aukščiausias.

A. Rudys, direktorius
Mokykla "Lietuvių Namai",
Džukų g. 43, Vilnius, 2030 Lithuania

PAŠTO ŽENKLAI

Iš laiško A. Laurinaičiui

Gavau didelę siuntą pašto ženklų. Tai buvo antroji. Labai dėkojame už juos. Gavęs pirmą siuntą parašiau laišką V. Matulaičiui (nes buvo jo namų adresas). Antrą siuntinėį gavau vėliau ir jame parašytą Jūsų laišką. Abiejų siuntinėlių ženklus išdalsiu po vasaros atostogų pirmajame susirinkime. Labai apsidžiaugs mokiniai, gavę šiuos ženklus.

Kovo 8-12 dienomis gimnazijoje įvyko istorijos mokslų savaitė. Skaitlykloje dvi nedideles kolekcijas parodėlei paruošė Mindaugas Povilaitis – "Politiniai veikėjai" ir Lukas Zakaris – "Miestai, herbai filatelijoje". Aš savo parodą "Tarpukario Lietuvos pašto ženklai" surengiau Kelmės krašto muziejuje. Juostelės ženklams laikyti labai reikalingos ruošiant parodėles.

Dėkojame jums už ženklus ir rūpestį jaunimui. Perduokite padėką visiems, kurie mums šiame darlyke padeda.

V. Paulionis, Lietuva

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. O. ELVIKIS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

(Orthodontist)

Telefonas

2373 Bloor Street West 416 763-5677
(Prie Jane St.)

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

5110 Dundas ST. W.

(tarp Islington ir Kipling gatvių)

Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

Astra Travel & Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7

LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:

- * Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą *
- * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) *
- * Dokumentų vertimą * Iškvietyčių sutvarkymą ir išsiuntimą *
- * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems *
- * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas *
- Organizuojame grupę keliauti į Lietuvą rugpjūčio 14 dieną.

TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

MAGDALENA PAKULIENĖ, Toronto Vilniaus rūmų gyventoja, savo 93-ojo gimtadienio proga XI-ajai Lietuvių tautinių šokių šventei paaukojo \$1000

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

Remkime lietuvių
veiklą Kanadoje!

Remkime Lietuvą!

REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

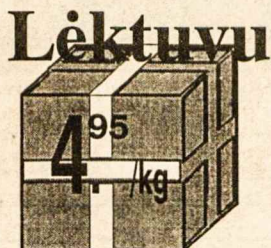
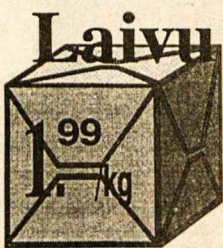
MARGUTIS

PYSANKA – V.I.M. Inc.

4134 Dundas St. West, Etobicoke, ON, M8X 1X3

Tel. (416) 233-4601 Fax (416) 233-3042

Siuntiniai laivu ir lėktuvu
TIESIOG Į VILNIŲ

&

MES PRISTATOME!
MES GARANTUOJAME!

Pristatymo kaina \$15 už siuntinį

Tel. (416) 233-4601

Allstate® DRAUDIMAS
You're in good hands. 4555 Hurontario St., Mississauga, Ont. L4Z 3M1

RAMŪNAS (RON) VANAGAS

"Take Two Advantage"

Darbo tel.: 905 502-6297

planas sujungia namo ir automobilio Namų tel.: 416 621-1261

draudimą, sumažina Jūsų įmokas "Cell": 416 825-4503

NAMO-AUTOMOBILIO-GYVYBĖS-TURTO DRAUDIMAI BEI "RRSP" PLANAI

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D. S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: 905 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.

Tel. 416 240-0594

27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Lengvai pasiekiamas autobusu
nr. 79 (Scarlett Road) nuo
Runnymede požeminio stoties.

Beauty of Summer...

With FINNAIR's most convenient
flights from Toronto to Vilnius
via Helsinki Gateway.

Vilnius from

\$1,200⁰⁰

	Dep	Arr
Toronto-Helsinki	17:30	08:15*
Helsinki-Toronto	13:20	14:50

with convenient connections to your
favourite destinations.

*next day.

Canada's trusted
experts to Finland,
Scandinavia, Baltics
and Northern Europe
since 1968

Norvista FINNAIR
A NEW PERSPECTIVE

Call us at Norvista, 416 222-0203

or toll free, 1 800 461-8651 or contact your travel agent today.

Retail registration number 4344263. Some restrictions apply. Taxes not included.

TORONTONT

Anapilio žinios

– Rugsėjo 21, šeštadienį, palaidotas a.a. Juozas Skilandžiūnas, 87 m. amžiaus, kun. dr. Viktoro ir Prano brolis.

– Vasagos Gerojo Ganytojo šventovės zakristijos stogą sutaisė Jonas Lenkaitis ir Adolfas Kanapka.

– Rugsėjo 22, sekmadienį, Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje Mišias aukojo kun. Eugenijus Jurgutis, OFM, o ateinančią sekmadienį Mišias aukos kun. Liudas Januška, OFM.

– Mišios, rugsėjo 29, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Reginą ir Adolfą Klemką, Vytautą Gvazdaitį ir Sidoravičių šeimos mirusius; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10 v.r. už a.a. Oną Jakimavičienę (metinės); Delhi Šv. Kazimiero šventovėje 3 v.p.p. Juozo Vito sveikatos intencija.

Išganytojo parapijos žinios

– Pamaldos šį sekmadienį, rugsėjo 29 įprastu laiku – 11.15 v. ryto.

– Rugsėjo 5 d., „Labour Day“ savaitgalį pamaldų nebus. Pamaldos rugsėjo 12 d., 11.15 v. ryto bus su Šv. Komunija.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio popietėje, rugsėjo 22, dalyvavo 197 asmenys. Svečių knygoje pasirašė – A. Kusinskis iš Wasaga Beach, ON, Vilnius Mekas iš Panevėžio, Vaidas Gegelevičius ir Romanas Sidla abu iš Utenos, Irena ir Donatas Černiai iš Ankaros (Turkija). Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos narė L. Pocienė.

– Valdybos posėdis įvyks rugsėjo 2, ketvirtadienį, 7 v.v.

– LN moterų būrelio susirinkimas įvyks rugsėjo 8, trečiadienį, 11 val. ryto.

– Kultūros komisija platina įvairias vaizdajuosteles iš Lietuvos. Dėl jų įsigijimo ar nuomojimo skambinti S. Pabirniei tel. 416 762-5419 arba V. Kulnui tel. 416 769-1266.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: \$100 – J. Bakis (savo žmonos a.a. Ilonos Bakienės XIV mirties metinių proga), K. Norkus (savo žmonos a.a. Eleonos Norkienės atminimui): \$50 – Z. Revnikė ir dukros (a.a. Zigmo Revo mirties metinių proga).

A. a. Birutės Aukštaitienės atminimui pagerbti Vilkiškio katedrai suaukota \$415. M.P.

A. a. Birutėi Aukštaitienei mirus, artimieji, užjausdami jos vyrą Joną, sūnus Joną ir Paulių bei seserį Ramutę Kasulaitienę, ses. Nijolės Sadūnaitės globajamiems ligoniams „Kovai su vėžio liga“ Lietuvoje aukojo: \$50 – A. S. Draugėliai; \$30 – Cathy Dale ir John Folconer, Andria Coyne, Brian O'Dowd; \$25 – B. T. Stanuliai, K. Kaminskienė, V. O'Meara, F. O'Meara, T. Cholmers; \$20 – V. Jasinevičienė, L. Strumilienė, A. J. Krasauskai, S. J. Macijauskai, J. J. Valiuliai, L. V. Sendžikai, P. Čiurlys, J. V. Stanulaičiai, N. Merkeliene; \$10 – O. R. Berentai, A. K. Ambrozaičiai, Z. Čerkasauskai, V. K. Gapučiai, Ramutė Kasulaitienė, O. J. Jacikai, G. Sprainaitienė, A. Petkevičienė, R. Bekerienė, F. Mačiulienė, A. Lediene; \$5 – V. Siminkevičienė, A. Stulgienė.

Aukus surinko: D. Keršienė ir M. Povilaitienė. M.P.

A. a. Birutės Aukštaitienės atminimui, užjausdama vyrą Joną ir visus gimines bei artimuosius, Valerija Zentiniš „Tėviškės žiburiams“ aukojo \$25.

A. a. Birutės Aukštaitienės brangiam atminimui pagerbti, užjausdami vyrą Joną, sūnus Joną ir Paulių su šeima, seserį Ramutę bei visus gimines ir artimuosius, Aldona ir Mečys Empakeriai „Tėviškės žiburiams“ aukojo \$25.

A. a. Liudo Montsvilos atminimui, užjausdami žmoną Adą, sūnų Vidą, dukras Aureliją ir Rūtą bei jų šeimas, Birutė ir Antanas Matulaičiai „Tėviškės žiburiams“ aukojo \$50.

A. a. Gedimino Rugienio dveji metų mirties atminimui L. Gorklienė „Tėviškės žiburiams“ aukojo \$50.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Santuokos sakramentą priėmė Algis Paulionis ir Leighann Foely.

– „Atgaivink“ programos trečiojo ciklo pirmas sekmadienis bus spalio 3 d. Organizavimo darbai prasidės su posėdžiu rugsėjo 8 d., 7 v.v. parapijos patalpose.

– Šį sekmadienį, rugsėjo 29, 10.15 v.r. Mišias aukos ir pamokslą pasakys Lietuvos pranciškonų provincijolas kun. Benediktas Jurčys, OFM. Su juo kartu lankysis ir vice-provincijolas kun. Placidus Barius, OFM.

– Rugsėjo 16 d. Kennebunkport'o vienuolyne mirė kurį laiką Prisikėlimo parapijoje dirbęs, ilgametis „Darbininko“ redaktorius, kun. dr. Kornelijus Bučmys, OFM. Tą pačią savaitę mirė ir kitas lietuvių pranciškonų provincijos kunigas Robertas Barber, OFM. Lietuvoje mirė Jono Greičiūno brolis Vytautas.

– Toronto arkivyskupija iš „ShareLife“ fondo paskyrė Turkijoje nuo žemės drebėjimo nukentėjusiems \$25,000 ir skatina visus vyskupijos tikinčiuosius aukoti šiam tikslui per savo parapijas.

– KKK moterų dr-jos parapijos skyriaus valdybos posėdis įvyks rugsėjo 7 d., 7 v.v. parapijos patalpose. Šį rudenį skyrius planuoja įdomią vestuvinių nuotakos drabužių parodą, kurios pelnas bus skiriamas parapijos persikėlimo vajui.

– „Kretingos“ stovyklavietėje, Vasagoj, pasibaigė stovyklų sezonas, kurio metu įvyko penkis stovyklos: parapijos vaikams dvi dviejų savaitių stovyklos, šeimų vienos savaitės, Lietuvių Namų poilsio vienos savaitės stovykla ir „Vyčio“ sporto klubo krepšinio vienos savaitės stovykla. Penkias savaites kapeliono pareigas ėjo ir Mišias sekmadieniais aukojo kun. E. Putrimas.

– Mišios sekmadienį, rugsėjo 29: 8.15 v.r. už a.a. Emiliją Dicksonienę; 9.15 v.r. už Joną Vitkūną ir šeimos mirusius; 10.15 v.r. už a.a. Kostą Valančių, už a.a. Elę Kuzmickienę, už a.a. Vincą Ignaitį; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Kun. dr. Viktoras Skilandžiūnas, Otavos lietuvių kapelionas, rugsėjo 19-20 dienomis, lankėsi Mississaugos Anapilyje ir atliko laidotuvių apeigas savo brolio a.a. Juozo Skilandžiūno, 87 m. amžiaus. Jis atnašavo gedulinius Mišias, asistuojamas prel. J. Staškevičiaus ir klieriko Vyt. Staškevičiaus, Lietuvos kankinių šventovėje, dalyvaujant gausiam būriui velionies artimųjų. Pastarojo palaikai bus laidojami Lietuvoje šalia seniau mirusios žmonos.

Kun. dr. V. Skilandžiūnas, gyvendamas Otavoje, apie 12 metų buvo kalėjimo kapelionu. Apie savo darbą kalėjimuose yra parašęs knygų anglų kalba, kuri savišaidos būdu išleista laiba ribotu tiražu. Lietuvių visuomenei jis yra labiausiai žinomas kaip pamokslininkas, rekollekcijų vedėjas visoje Š. Amerikoje.

Aukos Kanados lietuvių fondui: \$300 – Stasė Matulevičienė; \$200 – KLB Sault Ste. Marie apylinkės valdyba; \$100 – A. Juozapavičius. Viktorius Aukštaitis atminimui \$100 – F. Mockus. Antano Urbaičio palikimas \$13,204.37 (\$95,514.48). Adomo Kalnėno atminimui po \$10 aukojo Gražina Rusinskienė ir Pr. Kisieliene.

Tremtinių vaikų mokyklai „Lietuvių Namai“ Vilniuje V. Naras paauguko \$100. E. Kėkščiūnė apdovanojo mokinius papuošalais. A. Vaičiūnienė – megztukais. A.S.

Juozo Kucino (West Yarmouth, MA) 90 metų amžiaus suaktyvė švenčiant, vietoj dovano, Vilniuje veikiančiai tremtinių vaikų mokyklai „Lietuvių Namai“ \$250 aukojo Kanadoje gyvenantys giminės. A.S.

A. a. Emai Šturmienei mirus, užjausdama sūnų Petrą su šeima bei visus artimuosius Janina Motiekonienė „Tėviškės žiburiams“ velionės atminimui aukojo \$50.

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius žiūrovus, susirinkusius į Toronto Lietuvių Namus (1999.VII. 6) pažūrėti Alytaus dainaviečių

Linksmi šokėjai ir muzikantai linksmino gausius ž